

ИЗ ОДМАРАЛИШТА „ПРАХА“

Без примједби, али...

ПОЧЕЦИ ТУРИЗМА на овом дијелу Јадрана везани су за госте из Чехословачке. Од педесетчет година уназад, па до данас није прекинута традиција узајамно добрих и пријатељских односа. Гости из Чехословачке остали су вјерни нашем мору, увијек пуни похвала за Југославене, за природне љепоте наше обале, за услуге, увијек задовољни оним што им нуде наши објекти и крајолици дуж приморja.

Туристи из Чехословачке су, по правили, ненаметљиви. Од њих да готово и нема примједби. Друштвени су и љубазни са говорници, без комплекса друге народности. Своју личност никада не стављају у први план. За нас кажу да смо дивна пријатељска земља и никад не наглашавају да су и они заслужни за то.

По што су увијек и прије свега добронамјерни био је разлог да их упитамо чиме нијесу задовољни, шта није по њиховом укусу, имају ли примједби они који као гости имају најдужи стаж на будванској ривијери.

Њихов одговор гласио би, от прилике, да је наша обала изванредна и да су југословени диван народ. Оно што ми имамо готово да се не може видjeti нигде на свијету: с једне стране — море чије пространство пушта у недоглед, с друге и изнад — планински ланци чији врхови парaju небо. Јединствени су стари градови као, између осталих, Будва и Свети Стефан. Будванска ривијера прави је еликсијр за све који долазе. Задовољни су и услугом и одлазе пуни утисака о свему што су видjeli и надају се да ће поново доћи.

Оно о чему смо их питали, изостало је. Нијесу имали, или нијесу жељели да имају примједби. Али, што нијесмо од гостију, чули смо од Милана Јурчића, културног референта у „Прахи“ у Бечићима, који већ двије године борави у нашој земљи, одлично говори наш језик и добро зна на шта све гости примјењују.

— Ко једном посети Југославију, жеља му је да опет

добе. Ја лично, а чини ми се и већи дио гостију, пајвиши сам одушевљен природним љепотама Црногорског приморја и посебно, будванском ривијером. Овај дио има могућности да радији и његује туризам као ријетко гдje и да привуче госте из читавог свијета. Једино би се морало повести мало више рачуна о хигијени на плажи и о чистоћи мора. На острву Светог Николе има толико отпада као и флаши, а нико се не стара да тај криš уклони. Истини за већu, и гости би морали више да се брину о хигијени објекта које посјеђују. Ми, референти, а и гости, наилазимо на потешкоте кад је у питању ред возило аутобуса. Онај на таблама није поуздан и често доводи до забуне. Мишљење сам да у једном оваквом туристичком мјесту треба направити централни ред вожње, који би важио бар за шест мјесеци и који би се могао купити на сваком киоску.

Не зна се ни који филм игра сјутрадан у Будви. Кад би се неко потрудио да направи некакав стални програм, који би важио мјесец дана, Бечићи не би били „изван круга“, већ би били стално у току програма филмова који се налазе на репортару.

Знамо да су примједбе гостију из Чехословачке на мјесту и надамо се да ћемо наредне сезоне учипити све да се грешке исправе и да нећe бити ни толико могућности да нам неко каже: „Све је добро, али...“

Слободанка Рогановић

IN MEMORIAM

Милан А. Митровић

Милан А. Митровић

Сазревши прерано као борац и као човјек, Милан је, одмах послије завршетка рата, иако још нејак, стизао свуда где се на задацима обнове и изградње челичила наша омладина. Учествовао је на изградњи пруга, путева, мостова и фабрика од Бричког до Бановића, од Шамца до Сарајева, од Никишића до Титограда. Као и послије очеве смрти, када у кући није остало пишта до верига на огњишту, он је и на најтежим тренуцима зрачио животним оптимизмом, који га није напуштао до 29. октобра 1976. — посљедњег његовог дана, до посљедње даха разиграном колу којим је било зачињено славље успијешног завршетка пословне године у синдикалном одмаралишту „Праха“ у Бечићима.

Љепота човјека Милана Митровића била је прије свега у његовој принципијелности и љубави према радном човјеку, а спага његовог иначе крхког тијела у одлучности с којом се прихватио и најтежих задатака. Одјерен у ријечи, у гесту, у свему, он једино себе пије штедио — био је увијек „лаке руке“ ако је некоме требало његово пријеме, његово здравље, његов одмор и његова помоћ која никада никоме није била ускраћена.

Скромност је била једна од драгоцености особина које су красиле овог човјека. Човјек неиспрпне енергије и неупоредиве савјесности, он је својом неуморношћу служио за примјер млађима и старијима. Сваки свој дан, и сваки час у сваком дану, обогаћивао је новим сазнањима и осмишљавао новим вриједностима. Ненаметљивост је избјала из сваке његове ријечи и осјећала се на сваком кораку — у разговору, на састанку, у дискретном осмијеху, стијену руке, једном ријечју у његовом ставу према животу. Реalan и одјерен, знао је и да машта о будућности, радовао се сваком успјеху, сваком кораку напријед. Свим снагама хрлио је у сусрет будућности, изгарао на сваком послу, борио се до посљедње могућности.

Иако је умро у напону стваралаштва, Милан Митровић је све своје године испунио стваралаштвом довольним за читав људски вијек. Саткан од непрекидних напора и прегнућа, његов живот није се мјерио сатима и данима, Милан није имао времена да се одмара, иако му је одмар био пријеко потребан. Увијек је био у покрету, непрекидно у жижи збињавања: и као скојевац од 1943. и као члан Комунистичке партије Југославије безмало три деценије, као члан органа управљања у радној организацији, као одборник делегат у Скупштини општине, као предсједник Општинске конференције СК, секретар Општинског комитета СК и члан Централног комитета Савеза комуниста Ћице Горе. Успомена на таквог човјека и борца, вјерниог сина наше радничке класе и самопријегорног члана њене авангарде, живије вјечно, јер он је сагорио у раду и пао у нездражливом јуришу који прогресивне снаге, предвођене Савезом комуниста с другом Титом на челу, води за самоуправни социјализам, за љепши живот и свјетлију будућност наших народа и народности. А ко падне у борби за оживотворење тих и таквих идеала живи вјечно.

Вишеструки ударник са омладинских радних акција, Милан Митровић је до посљедњег свог часа служио за примјер младима.
На слици: Радна акција на уређењу Дјечјег вртића у Будви

Све изјава до изјаве

Био једном један директор. Био, па више није. Мислим, није више директор. А да је жив, жив је. Колико и како, то је тренутно споредно, али кад један директор то није више, некако му дође и као за многе није више ни жив. Постаје „отписани“, с досицеом „ад акта“ и помиње се као „очај“ или случај: сви га по правилу заближале. А најдаље његови бивши радници и сарадници. Радници, јер није ни он греншији него други, јер ни они око њега нијесу боли, па не одговарају, јер им је, па крају, и помогао ако је требало. Сарадници, јер мисле што су даље, то су безбеднији. А ти су често били и најбујнији када се одлучивало. То му некако дође као правило: што је неко више крив, више буке диже; најупорнији је хајач — можда због гриже савјести. Онај ко мало гријеши, спреман је да прашта, а ко има доста пропуста, искупљује се, тражиши пропусте код других. Такви су сложни, најчешће, када дижу хајке.

Друго се директор о коме је ријеч отимао, брањио, буњио и убеђивао у своју невиност. Није успио у томе: тај директор је прошlost предузећа у коме ништа и није промијењено осим ОН! Односно, пардон, измијенило се доста: именован је в. д. директора, оформљена је самоуправна радничка контрола, која у специјалне задатке за заштиту права радника убраја и бригу о томе када ико иде на спавање! И нем, брате, ништа више усмено. Све што има да кажеш, кажи писмено. Односно писано, а и не мора баш да буде писмено. Тако се сада за све пропусте у радној организацији пише изјаве. На пример, шеф финансија пише изјаву зато што није дао писмени налог комисији за попис. Пописна комисија пише изјаву што је без налога извршила попис. Шеф продажног мјеста пише изјаву што је пристао да му се пописује роба без налога. Предсједник Самоуправне радничке контроле побунио се шта да ради с толиким изјавама, па је, па крају, и сам морао да пише изјаву због те своје изјаве.

И тако — дан за даном, изјава за изјавом, прича за причом, интрига за интриgom, и све више се осјећа да се много тога није промијенило. Дискутује се по ћошковима (оговорача су нам, и онако, урођена слабост), једнима је и даље криво, а другима право, и даље једни тврде да онај директор није ваљао, а други подају да ни овај В. д. није ништа бољи! А ко и може свијету угодити?

И не можете, читаоци, одмах погађати где се све то десило. Можда се то и није десило, већ само пртепостављам шта све може очекивати онај који једном гласа против бившег директора.

Слободанка Рогановић

НА ДНЕВНОМ РЕДУ
ОРГАНИЗАЦИЈА СК

РАЗВОЈ САМОУПРАВНИХ ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКИХ ОДНОСА

У току реализације програма рада Општинске конференције Савеза комуниста, указала се потреба да се, иако је био на дневном реду и у прошлоду години, на наредној сједници размотрити развој самоуправних друштвено-економских односа као један од основних и трајних задатака. У материјалу Општинског комитета Савеза комуниста „Актуелна проблематика у развоју самоуправних друштвено-економских односа“ детаљно су побројани досадашњи успјеси и дате смјернице за рјешавање уочених проблема.

Иако од прошлогодишње сједнице Општинске конференције нијесу конституисане нове основне организације удруженог рада, досадашња искуства омогућавају да се изнесу запажања која се удруженни рад показао као оправдан и саображен уставним тендencijama. Удруживање у оквиру основних организација удруженог рада захтијева континуирану анализу тог процеса ради изналажења одговарајућих рјешења. Само тако ће се омогућити досљедна реализација самоуправних права радника, што подразумијева и формирање одговарајућих облика удруженог рада, односно, где се укаже потреба, основних организација удруженог рада. Растварања о Нацрту закона о удруженом раду и његовој оживотворењу у пракси била је прилика да радници критички размотре постојеће стање и на основу конкретних оцјена дају предлоге за будући рад. Што се тиче дјелова радних организација, чије се дјиле налазе ван наше општине, треба указати на неопходност конкретнијег сагледавања развијености самоуправних односа и на положај и улогу радника у овим јединицама. У већем броју дјелова организација удруженог рада самоуправни друштвено-економски односи остали су не-промијењени, а то значи да је радни човек тамо лишен права која му припадају у нашем самоуправном систему.

ОНЕМОГУЋИТИ УЗУРПИРАЊЕ ПРАВА РАДНИКА

На плану нормативне активности учињен је значајан напредак у односу на раније стање, и то како у смислу потпуније нормативне регулисанисти, тако и у погледу квалитетнијег дефинисања самоуправних друштвено-економских односа. Тиме су створени услови за заштиту самоуправних права радника, односно сужен је простор за узурпирање тих права од стране појединца или ужих структура у радију организацији. Међутим, уочавају се извесне слабости у практичном оживотворењу појединих уставних начела. Нормативна акта, чије одредбе у неким случајевима нијесу усаглашане са законским прописима, често су претерано уопштена. Непрецизно су регулисана појединачна питања, чиме се омогућава субјективност и недоследност у остваривању права радника. Нека питања, која по својој природи захтијевају да се посебно и прецизно регулишу, по правилу су само начелно додирнута (право на дошколовање и стручно усавршавање радника, коришћење путничких аутомобила, трошкови репрезентације и реклами). Због тога долази до разних негативних посљедица — отуђивања права одлучујућим од радника, неравноправности, протекције у расположавању срдечитима и нерационалног трошења, па у пракси може добијати подозрења према организацијама који од случаја до случаја рјешавају та питања, односно према појединцима који расположавају средствима.

Приликом остваривања својих самоуправних права радници налазе на спорост у рјешавању по њиховим захтјевима која се правда недостатком стручних кадрова или сложеношћу конкретних питања, у оквиром понашања, међутим, треба препознавати својеврсне покушаје отпора даљем развоју самоуправних односа, па је неопходно, након критичког преиспитивања стварног стања, предузимати енергичне мјере да се таквој „пракси“ станови на пут. Ангажују се појединачни стручни институти за израду нормативних аката, што, можда, доприноси њиховом побољшању, али има и својих негативних посљедица. Таква пракса, наиме, демобилише и оставља по страни радне људе, друштвено-политичке организације и органе управљања у основним организацијама удруженог рада у поступку регулисања и уређивања међусобних односа, у којима они морају бити основни и незамјениљиви чиниоци и креатори. Поред знатних финансијских издатака, такав „стил рада“ одражава се и на квалитету регулисања друштвено-економских односа, јер се приликом нормативног регулисања не узимају у обзор специфичностима основне организације удруженог рада.

И поред тога што се у поступку доношења нормативних аката примјењује утврђена процедура, стиче се утисак да у одређеним случајевима учешће радника није адекватно овом тако значајном послу. Недовољно се и недовољно критички преиспитују унапријед заузети ставови и рјешења понуђена од стране стручног колегијума, представника органа управљања и друштвено-политичких организација. Зато би требало у основним организацијама удруженог рада, радним и самоуправним заједницама сагледати ближе посљедице овакве праксе.

Може се рећи да ни друштвено-политичке организације нијесу дали одговарајући допринос остваривања улоге и утицаја радника и њиховог стварног укључивања у токове самоуправног живота, нити су се избориле за одговарајући метод рада. Оне, најчешће, констатују пасиван однос и незанинтересованост радника у поступку самоуправног одлучујућа, не удублjujući се у изналажење узрока таквом стању и не улажући напоре да се они отклоне.

ВЕЋА ПАЖЊА ЗАШТИТИ ПРАВА РАДНИКА

У осврту на актуелне проблеме развоја самоуправних друштвено-економских односа посебно је указано на слабости, које су се испољавале у нашој средини, у погледу заштите самоуправних права радника, што је доводило до одређених деформација. Још увијек се, ту и тамо, приликом заснивања радног односа не поштује институција оглашавања слободних радних мјesta, а често се и руководећа радна мјesta попуња-

вају мимо конкурса! Присутне су разне интервенције приликом запошљавања сталних и нарочито сезонских радника. Не поштује се друштвени договор о запошљавању, нити приоритетни критеријуми приликом зајснивања радног односа. Самоуправна интересна заједница за запошљавање није у извршавању своје функције била имуна од слабости, и то посебно због тога што се није систематски ангажовала на обезбеђењу сезонских радника потребног профила. То је проузроковало низ тешкоћа у основним организацијама удруженог рада у употребитству.

Од посебног значаја је јачање и афирмација зборова радника као форме њиховог непосредног демократског одлучувања, али, иако се то увија, веома често се сретају многе слабости које успоравају тај процес. У формализму је садржана опасност за даље јачање непосредног утицаја и улоге радника: на тај начин се, објективно, омогућава да добије израђаја интереси и настојања одређених ужих структура, које се, у недемократским условима одлучувања, служе на метањем готових рјешења, настојењи, и успијевајући у томе, да отуђују своје позиције и успоре процес мјештања постојећег стања.

Иницијатива за нормативно регулисање права и односа још увијек је у знатној мјери препуштена руко водећим организацијама и стручним службама. Давањем предлога, најчешће без алтернатива, и усмјеравањем тока расправе у поступку доношења одлука (давањем мишљења и објашњења), у же структуре успијевају да, преко органа управљања и уз формално поштовање демократске процедуре, издејствују доношење одлука и рјешења, која нијесу увијек у складу са досљедним очувањем интереса радника. Понекад изостаје иницијатива за регулисање одређених питања или се она само начелно регулишу, па је, у недостатку објективних и прецизних мјерила и критерија, органима управљања, који су надлежни за рјешавање тих питања, релативно лако наметнути евентуално жељена рјешења, која нијесу лишене субјективизма и других, такође, негативних примјеса.

У неким организацијама удруженог рада још увијек се не покљања пажња заштити и поштовању самоуправних права радника од стране самоуправних организација, и то, посебно, када ови органи одлучују у првом степену. Радници се због тога обрађују одређеним институцијама изван организација удруженог рада, тражећи њихову интересију. Тек када до ње дође, у организацијама удруженог рада се, у већини случајева, обезбиђеши заштита права радника, јер се у поступку преиспитивања укидају одлуке којима су та права била окрњена или нарушена. Интервенције за заштиту самоуправних права радника, које долазе од стране друштвених субјеката изван радне организације, радници прихватају с великом охрабрењем, па би у наредном периоду посебну пажњу требало посветити тој заштити у организацијама удруженог рада, управо обезбеђејући њеног досљедног спровођења у пракси.

Органи самоуправне радничке контроле нијесу се, такође, уопште ангажовали на питањима заштите самоуправних права радника, који се, разумљиво, због тога још увијек не обрађују овим органима за интересију, поготову што се они нијесу активије ангажовали приликом разматрања проблема из ове области. Неопходно је превазилазити овакво стање, јер су посљедице очигледне, тим прије што је изостала активност самоуправне радничке контроле и на другим секторима, посебно у правцу даљег развоја социјалистичких самоуправних односа и заштите друштвених својина. Ови органи не прате довољно, и не контролишу редовно, како се пошtuju самоуправни акти, а изостала је и њихова иницијатива на превентивном дјеловању у смислу указивања на потребу нормативног регулисања појединачних питања. Све то намење обавезује конкретнијег ангажовања организација Савеза комуниста, Синдиката и органа управљања у удруженом раду, како би се превaziлаšila пасивност, једноstranost и друге слабости у свакодневном дјеловању органа самоуправне радничke контроле. Кратко речено, треба створити одговарајуће услове да би ова институција могла да оствари своју врло одговорну друштвenu функцију у даљем развоју друштva и заштитити самоуправних права и односа.

ШТА ПОДРАЗУМИЈЕВА ЗАЈЕДНИШTВО У СТИЧАЊУ ДОХОТКА?

Дискусија о Нацрту закона о удруженом раду трајала је практично до краја септембра и одвијала се на основу програма сачињеног од стране координационог одбора. Упоредо са разматрањем могућности примјене овог документа у туристичко-угоститељским и другим организацијама удруженог рада, расправља-

ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, РАДНИМ ЉУДИМА, ГРАЂАНИМА НАШЕ ОПШТИНЕ, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРЖЕНОГ РАДА НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАМО

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОДЕЊА

И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН РЕПУБЛИКЕ

УЗ ЖЕЉЕ ДА ТИМ ВЕЛИЧАНСТВЕНИМ СЛАВЉИМА ПРИДРЖЕ НОВЕ РАДНЕ ПОБЛЕДЕ НА СВИМ ПОЉИМА СТВАРАЛАШТВА У ИЗГРАДЊИ САМОУПРАВНИХ СОЦИЈАЛИСТИЧКИХ ОДНОСА

КОЛЕКТИВ ООУР „МОГРЕН“ — БУДВА

ло се о унапређењу друштвено-економских и самоуправних односа. Може се рећи да, и поред активности Савеза комуниста и Синдиката, у појединим срединама у нашој општини није довољно учињено да се радни људи упознају са суштинским интенцијама закона. Ту се мисли, у првом реду, на дјелове основних организација, чије је сједиште матичних организација ван територије наше општине. И у мјесним и самоуправним интересним заједницама, као и у неким организацијама удруженог рада у привредним дјелатностима, прилично се у томе заостајају и заостаје.

Успостављањем и изградњом доходовних односних и одлучувањем о његовој намјени изван основних организација удруженог рада. Неопходно је превазиђање фазу у којој се доходак формира на нову радне организације, док су радници у радним јединицама углавном расположавали само оним дијелом доходка који је издавају за лично доходак. А заједништво у стицању доходака подразумијена је да радници основних организација удруженог рада стварно располажу доходком који остварују, то јест само са такве полазне основе може се градити заједништво на новим основама — на самоуправном удруживању рада и средстава.

На садашњем степену развоја предстоје посебни напори, како би се усмјеријеле активности на превазиђање досадашњих слабости. У регулисању међусобних економских односа посебне напоре уложила је радна организација „Монтенегротурист“, где је већ почeo да се примјењује Самоуправни споразум о међусобним економским односима основних организација удруженог рада. Рјешења до којима се дошло треба усавршавати, с обзиром на то да економски односи још увијек нијесу најпримљивији рјешени. Треба, прије свега, финансирање заједничких служби условљавати обимом и квалитетом послова извршених за потребе основних организација, да је досадашњи начин финансирања рјешења до којима се дошло треба усавршавати, с обзиром на то да економски односи још увијек нијесу најпримљивији рјешени. Треба, прије свега, финансирање заједничких служби условљавати обимом и квалитетом послова извршених за потребе основних организација, да је досадашњи начин финансирања рјешења до којима се дошло треба усавршавати, с обзиром на то да економски односи још увијек нијесу најпримљивији рјешени. Треба, прије свега, финансирање заједничких служби условљавати обимом и квалитетом послова извршених за потребе основних организација, да је досадашњи начин финансирања рјешења до којима се дошло треба усавршавати, с обзиром на то да економски односи још увијек нијесу најпримљивији рјешени. Треба, прије свега, финансирање заједничких служби условљавати обимом и квалитетом послова извршених за потребе основних организација, да је досадашњи начин финансирања рјешења до којима се дошло треба усавршавати, с обзиром на то да економски односи још увијек нијесу најпримљивији рјешени. Треба, прије свега, финансирање заједничких служби условљавати обимом и квалитетом послова извршених за потребе основних организација, да је досадашњи начин финансирања рјешења до којима се дошло треба усавршавати, с обзиром на то да економски односи још увијек нијесу најпримљивији рјешени. Треба, прије свега, финансирање заједничких служби условљавати обимом и квалитетом послова извршених за потребе основних организација, да је досадашњи начин финансирања рјешења до којима се дошло треба усавршавати, с обзиром на то да економски односи још увијек нијесу најпримљивији рјешени. Треба, прије свега, финансирање заједничких служби условљавати обимом и квалитетом послова извршених за потребе основних организација, да је досадашњи начин финансирања рјешења до којима се дошло треба усавршавати, с обзиром на то да економски односи још увијек нијесу најпримљивији рјешени. Треба, прије свега, финансирање заједничких служби условљавати обимом и квалитетом послова извршених за потребе основних организација, да је досадашњи начин финансирања рјешења до којима се дошло треба усавршавати, с обзиром на то да економски односи још увијек нијесу најпримљивији рјешени. Треба, прије свега, финансирање заједничких служби условљавати обимом и квалитетом послова извршених за потребе основних организација, да је досадашњи начин финансирања рјешењ

СА СЛЕДНИЦЕ ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКОГ ВИЈЕЋА

ЕНЕРГИЧНО ПРОТИВ „ДИВЉЕ ГРАДЊЕ“

Иако је успјешно вођеним акцијама будванска ривијера била углавном очувана за даљи развој туристичке привреде, дивља градња је од прије изјесног времена узе ла маха као да је добила право грађанства. Да би се тој појави енергичностало на пут, крајем октобра одржана је сједница Друштвено-политичког вијећа Скупштине општине Будва у чијем су раду учествовали и представници друштвено-политичких организација. Том приликом констатовано је да се међу власницима бесправно подигнутих објеката налази извјестан број лица која су ријешила стамбено итање у другим мјестима, а на будванској ривијери су покушали да, такарећи, преко ноћи подигну викендице, и то без грађевинских дозвола и избегавајући да плате учешће у трошковима за уређење грађевинског земљишта. Међу „дивљима“ налазе се и појединци који су у трици за зарадом почели да на разне начине проширују и до грађују своје стамбене зграде, што се, такође, не може толерисати. Немогуће је про гледати кроз прсте грађанима који на своју руку, без сагласности одређених организација, покушавају да ријеше своје стамбене проблеме, али је истакнуто да приликом урбанизације појединих насеља треба имати у виду лица која нијесу још дошли до стана и одредити зоне за ту сврху.

Примијеђено је да међу власницима бесправно подигнутих зграда има и чланова Савеза комуниста, што подразумијева њихово узimanje на политичку одговорност. Било је ријечи и о организацијама удруженог рада, посебно о онима чија се сједница налазе ван територије наше општине, које су, окупирани убирањем средстава, запоставиле бригу о људима и њиховим животним условима, у првом реду о условима становаша. Одлучено је да се још одмах ступи у контакт с руководствима тих организација како би се отклониле тешкоће и неспоразуми у погледу рјешавања стамбених проблема на своју руку и на властите ризике.

Успјешна акција на спречавању дивље градње — речено је на сједници — не може се ни замислити без досљедне довољно стручне и ефикасне инспекциске службе, па је препоручено Извршном одбору Скупштине општине да преиспита рад инспекциских органа и, у случају потребе, предузме од говарајуће мјере за њихово

ДАТА ПОДРШКА ИЗВРШНОМ ОДБОРУ СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ НЕ ДА СЕ УКЛОНИ И ПОСЉЕДЊИ БЕСПРАВНО ПОДИГНУТИ ОБЈЕКАТ

оспособљавање. Општинску администрацију треба такође оспособити за експедитивно рјешавање предмета по захтјевима странака, како се више не би догађало да због спорости администрације поједина лица отпочину с бесправном градњом и на тај начин се излажу непотребним трошковима.

Дата је подршка Извршном одбору да енергично настави с рушњем бесправно изграђених и дограђених објеката све док и пољедњи не буде уклонjen. Закључено је да се законски прописи и урбанистички планови морају поштовати стриктно спроводити у живот, јер се само изградњом у складу са усвојеним урбанистичким рјешењима обезбеђују неопходни предуслови за заштиту и даљи напредак будванске ривијере. С тим у вези очекује се помоћ организација Социјалистичког савеза и синдиката, као и радних људи и грађана.

Д РУГ ТИТО ЈЕ РЕДОВНО ИСТИЦАО да је омладина била душа покрета, подсећајући: „Можес ли нам бити све једно тко ће наслиједити и даље посвети развој социјализма до његове више етапе, комунизма?“

И у ослободилачкој борби и револуцији млади су увијек били у првим редовима, својим полетом и борбеном чинили моторну снагу друштвеног прогреса. У ратним условима омладинци су показивали своју револуционарну зрелост. Најчешће је то био „матрчовачки хероизам младих који жртвују себе, иако још нијесу управо ни ступили у живот, да би будућа покољења била спремна“.

У изградњи земље млади поново предњаче: граде пруге, и путеве, хидроцентрале и наспе, изградњују братство и јединство и развијају љубав према човјеку и стваралачком раду. Читавом свијету познато је какав је беспримјерни хероизам показала наша омладина, дајући свој прилог изградњи нашег самоуправног социјалистичког друштва. Она се не задовољава оним што је урадила, већ тежи ка новим достигнућима. Код наше младе генерације јавља се жеља да се бори за бољи живот — људскије односе, прогресивније друштвено уређење, друштво без класа. Она је спремна да се за тај бољи живот жртвује, да чува и брани тековине револуције и резултате у изградњи социјализма. Данашња наша омладина, дјеце социјализма, ужива плодове свога рада и живи нови, љепши и људскији живот. Али, како прогресу нема kraja, то и младе очекују све нови и нови задаци за које се увијек треба припремати и снагом и умом.

Младост и револуција имају много заједничког, као два израза постојања човјековог смисла да свијет треба mijenjati на добро човјекa. Младост приhvata револуцију као најзначајније и себи најпријемљивије исходиште досадашње друштвене историје. Револуција је дух младости, а она је тijelo револуције. За садашњи млади наративат самоуправљања, слободе, братства и јединства представљају истинске револуционарне задатке и највеће вриједности нашег друштва. Млади су дубоко свесни и своје улоге у друштву које корача у историјски прогрес.

ПИСМА ЧИТАЛАЦА

ДОПРИНОС РАЗВИЈАЊУ ПАТРИОТИЗМА

Без обзира где боравим, у Будви или у Београду, сусрећем с „Приморским новинама“ увијек ми је драг. Својим прилозима из различитих области, лист успјешно информише читаоца о многим странама живота и рада комуне и тако му помаже да и сам, на одређен начин, учествује у тим збивањима. У прилозима с различитим скуповима грађана или форума друштвено-политичких органа и организација, као и иступајућима појединачним руководијаца која доносе, „Приморске новине“ доста вјерно одражавају тај веома сложени процес самоуправне праксе који се одвија у условима наше друштвене стварности. Није ни мало једноставно наћи праву ријеч којом би се то казало преко јавног гласила, и то уз критику постојећег, да би у даљем постигли више и боље. Лист, кога ви уређујете, чини то с дosta успјеха.

Без претензија да се упушим у детаљнију анализу страница и појединачних рубрика, мислим да је добра оријентација коју „Приморске новине“ показују у пољедњим бројевима да појединачним актуелним догађајима дају шири и одређенији простор. У томе се нарочито истичу бројеви посвећени различним јубилејима и пригодним догађајима, на примјер за 29. новембар и Дан ослобођења ових, крајева, за Први мај

и слично. Прилози с ратном тематиком, а посебно они који говоре о догађајима и ликовима бораца из овог краја, сматрам да би могли бити чешћи, јер они највише доносе развијању патриотизма код младих. Што се тиче прилога које за лист редовно пише друг Станковић, они, свакако, оправдавају изложење, али сматрам да би били још кориснији ако би нашли тјешњу везу са животом и кроз анализу живота не праксе довели одређене научно-теоретске аспекте оношо што се забива на терену. Страну посвећену младима

сматрам веома успјелом, а просторно она омогућава да пратите више ликова најбољих, такође, од забавишта до завршетка студија или од товарађујућих других школа. Ако бисте у критици постојећег успјевали да се кроз анализу појава још више приближите и личностима које носе такве негативне појаве, сматрам да би лист био још ефикаснији у покретању прогресивних снага на акцији.

Желим вам и даље још више успјеха.

С другарским поздравом,
Јово Михаљевић

Признање и предлог

Захваљујем се на редовној поштвијућем се на крају године (може о дану ослобођења Будве) наградите најквалитетније саставе. То би био стимуланс за ствараоце. Убијењен сам да се на такав начин може доћи до нових литерата који сада, можда, уз топлу радијатор или некој задимљену појати — спроведују свој сан. Помогните тим људима да се пробуде или сањају њихове снове будни.

У прошлом броју чланак о културним кретањима и то на првој страни! Аплауз Уредништву за ову дијому храброст!

Као ствараоцу и познаваоцу културних објеката, ово је било права посластица! Помало сјетица...

У урбаној средини, као што је будванска култура стварајућа мора имати своју креативност. Чини ми се да је на кантари књижевних вриједности — ОНА одавно на истој висини.

У заштити списатељства имао бих један предлог:

— да на једној страници листа најете простора за стално

објављивање књижевних текстова, а да на крају године (може о дану ослобођења Будве) наградите најквалитетније саставе. То би био стимуланс за ствараоце. Убијењен сам да се на такав начин може доћи до нових литерата који сада, можда, уз топлу радијатор или некој задимљену појати — спроведују свој сан. Помогните тим људима да се пробуде или сањају њихове снове будни.

Наравно, у томе бисмо и ми, који не живимо у свом завичају, а бавимо се списатељством, могли да учествујемо, зар не?

Као прилог овом предлогу, шаљем један свој рад. Интересује ме више мишљење.

Другарски поздрав уз поруку да смо чешће скупа и честитке за прославу дана ослобођења.

Ђорђе М. Франета
Ковин Његошева 14

АКТУЕЛНЕ ТЕМЕ

ОМЛАДИНА И РЕВОЛУЦИЈА

Младост и револуција не могу без љубави, а беzi љеба земље стварајућа и пожртвовања. Човјек који пиши не воли није млад, ни револуционар. Све оно што га прасти — од интелигенције и неукротиве воље до стицања радних навика — развија се и стиче у младости. А све оно што човјеку бити недостаје — јединство рада и управљања, неприкосновеност људских права без угњетавања — остварује се револуцијом. У борби за ново, боље и узвишене млади чине изостати, већ ће увијек бити у првим борбеним редовима. Никада неће бити без стварајуће иницијативе и рационалног смисла за рјешавање свих проблема и задатака. Дубоко осјећајући пулс историје и зов лепше будућности, они искрено и несебично улазе у акције. Ријетко када су оптеретени традиционализмом, опортунизмом, лијемерјством, расиницијалитетом и отуђивањем оног што припада друштву. Неоправдане социјалне разлике најважније погађају и младост и револуцију. Млади знају шта значи друштвено користан рад и управо стога грађе на радне акције широм земље.

Историјски ток ствари доказује да револуција и младост не успијевају без храбрости и идеала: почиву ни из чега, хитају ка неискушњаном. Својим ставом и спремношћу за акције, својим учешћем на многим практичним задацима, демонстранту оптуžујуће заједничке злобнике: „Омладина баш не воли да radi...“

Оптуžjbe da „omladina ne želi da uči...“ niјесу na mjestu, jer se, prema procjeni mladih koji žele da izuče školu do kraja, malazimo među prvima dрушtvima u Evropi.

Омладинци и ученици не поричу дио своје одговорности за неуспех у учењу. Ипак, да нијесу само они крачи, свједочи стално најглашавању и облагњењу потребе да се реформише школство, као би посао од учења имао користи колико и учење од посла. Њима треба школа која их спрема за стварајућаки живот, а не сколастичко преважавање бежижвотних лекција. Традиционална школска табла и кревет морају већ једном да узмакну пред новом и модернијом педагошком техником и дијалектичком логиком. Школа више и није повластица једних и велика чекиња других; то је право које млади савремено користе. Данас хиљаде младих добијају стипендије и кредите не само за школовање, већ и за даље усавршавање, јер тренутак нашег друштвеног развоја захтијева интегрално и перманентно образовање.

Наши омладинци имају велики задатак и у томе да се васпитаве у духу наше стварности, у духу социјализма. Али, то не значи да треба само апстрактно изучавати дјела великих мислилаца Марка, Енгелса и Ленине, потребно је, исто тако, и стварајућим, у вези са свакодневном праксом у нашој земљи и с позитивним искусствима постизнутим у другим социјалистичким земљама, изучавати ту науку. То је данас дужност наше омладине...“. Омладина је схватила ову поруку друга Тито и данас у нашој земљи стиче нова теоријска знања у школама, преко курсева и кружоса, не замјарујући индивидуалне облике самообразовања. Школа и живот узајамно се допуњују и чине неразлучиво једнинство. Револуцији су, да би се остварила савјетлија будућност, потребни полет и знање. Свака истински стварајућака револуција је, уз то, млада. Стар је само онај, без обзира на годину, који је престао да се бори, кога се не тиче оно што се данас догађа и оно што ће доћи сјутра.

Младост и револуција су доказ и гаранција будућности: на њима свијет остаје, без њих ни једно ново друштво не настаје нити опстаје.

Мр Драго СТАНКОВИЋ

И Након готово двије године систематског и програмiranog рада и обављене јавне расправе Скупштина општине усвојила је средњорочни план развоја за период 1976—1980. године. Из ради плана приступило се на подлози нових уставних рјешења, чије је основно обиљежје одлучујућа улога радних људи у удруженом раду, њихова самосталност у доношењу својих и плањовских програма рада самоуправних организација и друштвено-политичких заједница у условима када базу система друштвеног планирања чини право и дужност радних људи да у основним организацијама, у којима стичу доходак, одлучују о расподјељивању, да заједно и равноправно с другим радним људима организују и унапређују производњу и одлучују о целини процеса репродукције и о дохотку, те да контролишу расположавање дохотком. На овом значајном послу ангажовао се и друштвено-политички актизм општине у организацији и на иницијативу Општинског комитета Савеза комуниста.

Извршни одбор Скупштине не општине организовао је савјетовање с директорима основних организација, руководиоцима радних заједница, руководећим радничким и службама интерних заједница, представницима мјесних заједница и стручних служби које су се ангажовали на овим пословима. Скупштина општине донијела је програм рада, којим су утврђене обавезе за све субјекте планирања, а представници стручне службе у организацији управе обилазили су у више наврата организације удруженог рада и подстицаје активност на овом задатку.

И поред низа тешкоћа, због недостатка стручних кадрова и недефинисаног система друштвеног планирања (Закон је донојет тек у фебруару 1976. године), уз велике напоре, средином 1975. године, урађено је Основне друштвено-економског развоја и стављено на широко организовану јавну расправу, када је указано на потребу достављања предлога, мишљења и сугестија. Предлог плана разматран је с представницима Извршног вijeća СР Црне Горе и Републичког завода за планирање ради усклађивања с основним циљевима и задачима средњорочног плана развоја Црне Горе. Према напријед изложеном, може се основано рећи да је овај план рађен с пуном пажњом. Настојало се да се укључи сваки интерес који доприноси пунјењем, свестранијем и динамичнијем развоју општине Будва. Посебан напор учињен је на успостављању равнотеже с хуманистичким и социјалним вриједностима, битним у животу једине општине.

При саглавдану правца развоја и инвестиције политике и утврђивању задатака и мјера било је нужно поћи од анализе досадашњег развоја, која је, између остalog, показала:

— да су остварене врло високе номиналне стопе раста свих основних показатеља привредне активности, знатно веће, неке два и три пута веће од планираних;

— друштвени производ растао је по стопи 23%, народни доходак — 29%, доходак по глави становника — 27%, промет у трговини — 31%, стопа ноћења — 9%, броја посетитеља — 9%.

Као што се види из ових показатеља, развој је био врло динамичан. Но, треба имати у виду и фактор цијена које су у овом периоду имале, исто тако, врло изражен раст.

Оријентација на убрзани развој туризма била је праћена углавном изградњом што више смјештајних капацитета, а то није било усклађено с формирањем других неопходних објеката који би обезбеђивали квалитетнију и разноврснију туристичку понуду. Нарочито је настало несклад у развоју ових капацитета с потребама у разноврсним инфраструктурним објектима. Овако екстензиван и неусклађен развој дјеловао је на малу дневну потрошњу. Иако су ти проблеми на вријеме уочени и актуелизирани питање њихово-

ИЗМЕЂУ ПОТРЕБА И МОГУЋНОСТИ

(УВОДНЕ НАПОМЕНЕ УЗ СРЕДЊОРОЧНИ ПЛАН РАЗВОЈА)

вог рјешавања, још увијек су врло изражени и значајни. Формирање је неадекватна структура угоститељских капацитета. Динамична изградња хотела „Б“ категорије, са сиромашним садржајем, одразила се на малу ван пансионску потрошњу. Промет robe из мале није растао у складу са могућностима у првом реду због одговарајуће организације ове дјелатности, одсуства савремених, техничких опремљења објеката за њене потребе и недостатка стручних кадрова који би обезбиједили виши ниво услуга.

Велики број јединица организација удруженог рада, чија су сједишта ван подручја општине, неповољно утиче на пројамирање развоја у општини, на остваривање увида у постизнуте резултате, као и на политику расподјеле дохотка и његово усмјеравање у циљу обезбеђивања

бржег укупног развоја. Уочљив је и неуслажени развој с потребама одређених друштвених дјелатности, као што су образовање, култура, физичка култура и здравstvo.

Неки од ових проблема и разније су саглавдани, а у протекле дније године створени су стаљни и стабилни извори средстава за њихово планско рјешавање. То посебно важи за проблеме на подручју локалне инфраструктуре.

Сви наши планови и напори биће и даље усмјерени на развој туризма, односно на повећање основних капацитета, обогаћивање садржаја туристичке постојбине, боље коришћење постојећих капацитета, као и на њиховој реконструкцији и модернизацију. Понета ће у привреди и даље бити угоститељству, а посноци ће бити основне организације у саставу „Монтенегро-рјешавања“, што се укључи у пла-

нисти“, што се укључи у пла-нiranje okvirne u Republički.

Велика је штета што су материјалне могућности у оквиру Републике ограничene и што се не може обезбиједiti више средстава за улагање у туризам, који представља врло пропуливину дјелатност, гдје имамо очигледно компаративне предnosti.

Значајно место заузимају заједнице у циљу боље организације промета на мало и модернизације ове дјелатности. Ту долази спровођење процеса интеграције, изградња нових објеката и рјешавање кадровских проблема.

Полазећи од врло повољних природних услова, тежиште је у пољопривреди дато на развој сточарства и маслинarства, што се, такође, укључi у пла-нiranje разvoja Republike. Не очекује се неко видније повећањe уче-

шта индустрије у структури при вреде, мада постоје могућности за формирање одређених индустријских капацитета. Грађевинска оператива треба више да се прилагоди потребама изградње објеката друштвеног стандарда — стамбених, комуналних и објеката за потребе дјелатности образовања, здравstva, културе и физичке културе.

С обзиром на нарочито изражене потребе у капацитетима и модернизацију ПТТ услуга, дат је приоритет вијковој изградњи, па се приступа подизању нове поште са више стаљних јединица. Одговарајућа пажња би би посвећена изградњи и одржавању сеоских путева.

У западству је тешките интесировања на неким услужним дјелатностима и производним зајимима, што ће бити стимуларано мјерама Скупштине општине Јединица. Одговарајућа пажња би би посвећена изградњи и одржавању сеоских путева.

У наредном петогодишњем периоду предвиђаје се врло динамичне номиналне стопе раста основних доказатеља привредне дјелатности, и то:

— друштвеног производа — 33%, — националног дохотка — 33%.

Предвиђа се да ће број становника износити 7700, а од тога 51%, односно 3800 биће ради способних. Око 45% укупног становништва, или 3200 лица, биће запошљено. Предвиђа се изградња 1220 лежаја у комерцијалном угоститељству и 500 у одмаралиштима.

С обзиром на наслијеђене диспропорције наглашена је потреба бржег развоја друштвених дјелатности. Предвиђа се веће ангажовање друштвених снага и представа у области социјалне заштите, као и оснивање нових установа и ангажовање више стручних кадрова.

У култури се планира бржи развој низа дјелатности и активности (уз ангажовање знатно више средстава, што важи и за физичку културу). Већ су започети неки значајни објекти у области о бразовања: отворена су одјељења Средње туристичке школе и Гимназије, почела је изградња Школског центра, једном ријечју предвиђа се динамичнији укупан развој ове дјелатности.

У здравstву, с обзиром на садашње стање и неодложне потребе, предвиђени су веома заманчили послови, чимјим ће се реализовањем обезбиједiti побољшање рада.

Носиоци послова на свим овим задацима морају да буду одговарајуће интересне заједнице, па је неопходно њихово организацију и кадровско оспособљавање и, што је најважније, да оне постану мјеста где ће се стварно вршити размјена рада између корисника и даваљаца услуга, и то сагласно њиховом мјесту и узлови у нашем друштву.

Врло значајни задаци стоје пред мјесним заједницама, чија је улога посебно наглашена у организовању и рјешавању питања комуналног стандарда, социјалних и других значајних питања од којих зависи стандард на одређеном подручју.

Одговарајући третман у средњорочном плану развоја добијала је и општенародна одбрана, као и друштвена самозаштита. Предлог садржи политику и мјере које обавезују све субјекте на дјеловање ради остварења циљева и планских задатака. По себан нагласак мора се дати на продуктивноста рада, с обзиром на велике резерве у нашој привреди и другим дјелатностима. Битком за већу продуктивност мора бити обухваћена читава зграда нашеј самоуправног друштва.

Благоје Брајовић

Тргни центар расте

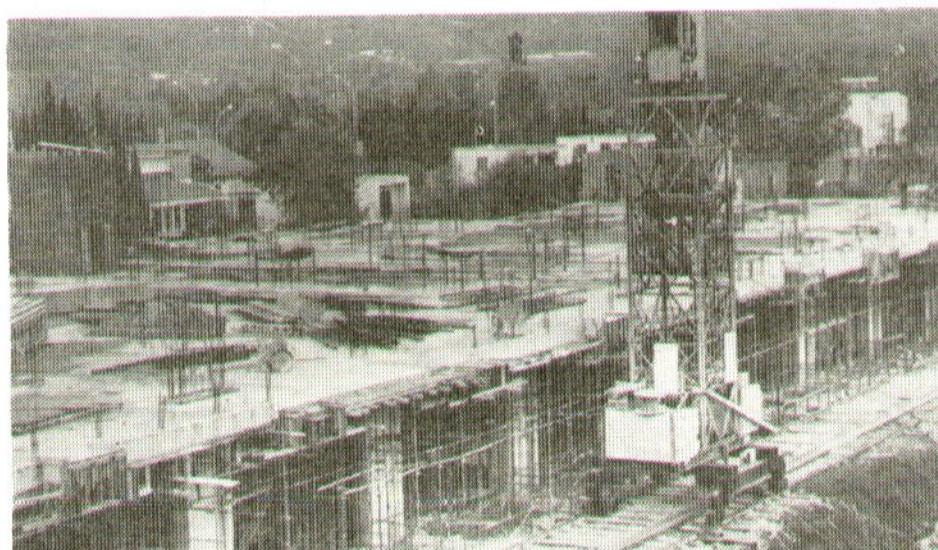

ТАЧНО ПРИЈЕ ДВИЈЕ ГОДИНЕ, 22. новембра 1947. (предсједник Скупштине општине Будва Бранко Иванчић поставио је камен темељац тржном центру (на слици горе), начин чијег ће довршења бити на задовољавајући начин решен проблем снабдјивања становника, привреде и многобројних домаћих и страних туриста метрополе црногорског туризма.

Како нам је саопштио управник градилишта Арсеније Вујовић, до сада се у темеље, насипе око објекта и сам објекат (на слици доље), уградило око 7000 кубних метара гутацника, близу 2000 кубика бетона и око 340.000 килограма бетонског гвожђа, а направљено је приближно 7500 квадратних метара глатке оплате.

Прва фаза радова обухвата изградњу специјализованих продавница robe широке потрошње, сухомеснатих производа, рибе и свежег меса, затим складишта, пословних просторија, хладњача, разних киоска за продају штампе, дувана и сувенира. Пошто, највећи ватније до друге половине идуће године, буду завршени радови на првој фази, започеће изградња друге — робне куће, занатског центра, ресторана, паркиралишта...

В. Р.

ИЗУЗЕТНО ТЕШКА ГОДИНА

(ОСВРТ НА ДЕВЕТОМЈЕСЕЧНО ПОСЛОВАЊЕ)

УПОРЕДНИ ПОДАЦИ о оствареном резултату пословања ООУР „Авала — Бечићи“ са 30. септембром 1976. године, у односу на исти период прошле године, изгледа овако:

	Остварено је за 9 мјесеци 1976. године	Индекс
Посетилаца — Укупно	31.283	27.404
— Домаћих	7.104	9.083
— Страних	24.179	18.321
Ноћења — Укупно	272.136	259.581
— Домаћих	30.816	52.376
— Страних	241.320	207.205
		86

шле године, остао је исти — девет дана.

Интересантан је податак који говори о промјени структуре туриста, нарочито када се то везује с нивоом уговорених, односно остварених цијена продаје, као и платежне способности односних гостију. Страни гости биљеже пад за 14% у односу на прет-

УЗ НАЈЉЕПШЕ ЖЕЉЕ ДА ПРАЗНИЦИМА РЕВОЛУЦИОНАРНЕ БОРБЕ ПРИДРЖУЈУ СЛАВЉА ИЗВОЛЕВАНИХ РАДНИХ ПОВЈЕДА У СОЦИЈАЛИСТИЧКОЈ ИЗГРАДЊИ НАШЕ ДОМОВИНЕ, ОД СВЕГ СРЦА ЧЕСТИТАМО

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА ОПШТИНЕ БУДВА

И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН СФР ЈУГОСЛАВИЈЕ

СВИМ НАШИМ ГРАЂАНИМА, РАДНИМ ЉУДИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА

MONTENEGROTURIST

ООУР „АВАЛА-БЕЧИЋИ“

Телефон: 010-707-000, 010-707-001, 010-707-002, 010-707-003, 010-707-004, 010-707-005, 010-707-006, 010-707-007, 010-707-008, 010-707-009, 010-707-010, 010-707-011, 010-707-012, 010-707-013, 010-707-014, 010-707-015, 010-707-016, 010-707-017, 010-707-018, 010-707-019, 010-707-020, 010-707-021, 010-707-022, 010-707-023, 010-707-024, 010-707-025, 010-707-026, 010-707-027, 010-707-028, 010-707-029, 010-707-030, 010-707-031, 010-707-032, 010-707-033, 010-707-034, 010-707-035, 010-707-036, 010-707-037, 010-707-038, 010-707-039, 010-707-040, 010-707-041, 010-707-042, 010-707-043, 010-707-044, 010-707-045, 010-707-046, 010-707-047, 010-707-048, 010-707-049, 010-707-050, 010-707-051, 010-707-052, 010-707-053, 010-707-054, 010-707-055, 010-707-056, 010-707-057, 010-707-058, 010-707-059, 010-707-060, 010-707-061, 010-707-062, 010-707-063, 010-707-064, 010-707-065, 010-707-066, 010-707-067, 010-707-068, 010-707-069, 010-707-070, 010-707-071, 010-707-072, 010-707-073, 010-707-074, 010-707-075, 010-707-076, 010-707-077, 010-707-078, 010-707-079, 010-707-080, 010-707-081, 010-707-082, 010-707-083, 010-707-084, 010-707-085, 010-707-086, 010-707-087, 010-707-088, 010-707-089, 010-707-090, 010-707-091, 010-707-092, 010-707-093, 010-707-094, 010-707-095, 010-707-096, 010-707-097, 010-707-098, 010-707-099, 010-707-100, 010-707-101, 010-707-102, 010-707-103, 010-707-104, 010-707-105, 010-707-106, 010-707-107, 010-707-108, 010-707-109, 010-707-110, 010-707-111, 010-707-112, 010-707-113, 010-707-114, 010-707-115, 010-707-116, 010-707-117, 010-707-118, 010-707-119, 010-707-120, 010-707-121, 010-707-122, 010-707-123, 010-707-124, 010-707-125, 010-707-126, 010-707-127, 010-707-128, 010-707-129, 010-707-130, 010-707-131, 010-707-132, 010-707-133, 010-707-134, 010-707-135, 010-707-136, 010-707-137, 010-707-138, 010-707-139, 010-707-140, 010-707-141, 010-707-142, 010-707-143, 010-707-144, 010-707-145, 010-707-146, 010-707-147, 010-707-148, 010-707-149, 010-707-150, 010-707-151, 010-707-152, 010-707-153, 010-707-154, 010-707-155, 010-707-156, 010-707-157, 010-707-158, 010-707-159, 010-707-160, 010-707-161, 010-707-162, 010-707-163, 010-707-164, 010-707-165, 010-707-166, 010-707-167, 010-707-168, 010-707-169, 010-707-170, 010-707-171, 010-707-172, 010-707-173, 010-707-174, 010-707-175, 010-707-176, 010-707-177, 010-707-178, 010-707-179, 010-707-180, 010-707-181, 010-707-182, 010-707-183, 010-707-184, 010-707-185, 010-707-186, 010-707-187, 010-707-188, 010-707-189, 010-707-190, 010-707-191, 010-707-192, 010-707-193, 010-707-194, 010-707-195, 010-707-196, 010-707-197, 010-707-198, 010-707-199, 010-707-200, 010-707-201, 010-707-202, 010-707-203, 010-707-204, 010-707-205, 010-707-206, 010-707-207, 010-707-208, 010-707-209, 010-707-210, 010-707-211, 010-707-212, 010-707-213, 010-707-214, 010-707-215, 010-707-216, 010-707-217, 010-707-218, 010-707-219, 010-707-220, 010-707-221, 010-707-222, 010-707-223, 010-707-224, 010-707-225, 010-707-226, 010-707-227, 010-707-228, 010-707-229, 010-707-230, 010-707-231, 010-707-232, 010-707-233, 010-707-234, 010-707-235, 010-707-236, 010-707-237, 010-707-238, 010-707-239, 010-707-240, 010-707-241, 010-707-242, 010-707-243, 010-707-244, 010-707-245, 010-707-246, 010-707-247, 010-707-248, 010-707-249, 010-707-250, 010-707-251, 010-707-252, 010-707-253, 010-707-254, 010-707-255, 010-707-256, 010-707-257, 010-707-258, 010-707-259, 010-707-260, 010-707-261, 010-707-262, 010-707-263, 010-707-264, 010-707-265, 010-707-266, 010-707-267, 010-707-268, 010-707-269, 010-707-270, 010-707-271, 010-707-272, 010-707-273, 010-707-274, 010-707-275, 010-707-276, 010-707-277, 010-707-278, 010-707-279, 010-707-280, 010-707-281, 010-707-282, 010-707-283, 010-707-284, 010-707-285, 010-707-286, 010-707-287, 010-707-288, 010-707-289, 010-707-290, 010-707-291, 010-707-292, 010-707-293, 010-707-294, 010-707-295, 010-707-296, 010-707-297, 010-707-298, 010-707-299, 010-707-300, 010-707-301, 010-707-302, 010-707-303, 010-707-304, 010-707-305, 010-707-306, 010-707-307, 010-707-308, 010-707-309, 010-707-310, 010-707-311, 010-707-312, 010-707-313, 010-707-314, 010-707-315, 010-707-316, 010-707-317, 010-707-318, 010-707-319, 010-707-320, 010-707-321, 010-707-322, 010-707-323, 010-707-324, 010-707-325, 010-707-326, 010-707-327, 010-707-328, 010-707-329, 010-707-330, 010-707-331, 010-707-332, 010-707-333, 010-707-334, 010-707-335, 010-707-336, 010-707-337, 010-707-338, 010-707-339, 010-707-340, 010-707-341, 010-707-342, 010-707-343, 010-707-344, 010-707-345, 010-707-346, 010-707-347, 010-707-348, 010-707-349, 010-707-350, 010-707-351, 010-707-352, 010-707-353, 010-707-354, 010-707-355, 010-707-356, 010-707-357, 010-707-358, 010-707-359, 010-707-360, 010-707-361, 010-707-362, 010-707-363, 010-707-364, 010-707-365, 010-707-366, 010-707-367, 010-707-368, 010-707-369, 010-707-370, 010-707-371, 010-707-372, 010-707-373, 010-707-374, 010-707-375, 010-707-376, 010-707-377, 010-707-378, 010-707-379, 010-707-380, 010-707-381, 010-707-382, 010-707-383, 010-707-384, 010-707-385, 010-707-386, 010-707-387, 010-707-388, 010-707-389, 010-707-390, 010-707-391, 010-707-392, 010-707-393, 010-707-394, 010-707-395, 010-707-396, 010-707-397, 010-707-398, 010-707-399, 010-707-400, 010-707-401, 010-707-402, 010-707-403, 010-707-404, 010-707-405, 010-707-406, 010-707-407, 010-707-408, 010-707-409, 010-707-410, 010-707-411, 010-707-412, 010-707-413, 010-707-414, 010-707-415, 010-707-416, 010-707-417, 010-707-418, 010-707-419, 010-707-420, 010-707-421, 010-707-422, 010-707-423, 010-707-424, 010-707-425, 010-707-426, 010-707-427, 010-707-428, 010-707-429, 010-707-430, 010-707-431, 010-707-432, 010-707-433, 010-707-434, 010-707-435, 010-707-436, 010-707-437, 010-707-438, 010-707-439, 010-707-440, 010-707-441, 010-707-442, 010-707-443, 010-707-444, 010-707-445, 010-707-446, 010-707-447, 010-707-448, 010-707-449, 010-707-450, 010-707-451, 010-707-452, 010-707-453, 010-707-454, 010-707-455, 010-707-456, 010-707-457, 010-707-458, 010-707-459, 010-707-460, 010-707-461, 010-707-462, 010-707-463, 010-707-464, 010-707-465, 010-707-466, 010-707-467, 010-707

Петодневна радна седмица

Законом о основном васпитању и образовању (члан 30) предвиђена је могућност да основна школа пређе на петодневну радну седмицу, наравно ако су створени неопходни услови за такву организацију наставно-васпитног рада. На основу тога су у јулу мјесецу Правилником утврђени сљедећи услови за прелазак школе на петодневну радну седмицу: ако се истиче својом организацијом и постиже надпросјечне резултате у наставно-васпитном раду (а такву оцјену даје надлежна просветно-педагошка служба) ако се у оквиру петодневне радне седмице обезбеђује реализација обавезног броја наставних часова утврђених планом и програмом, ако гарантује услове за извођење наставе највише у дводесет смјени дневно и, најзад ако испуњава и друге услове предвиђене Законом о основном васпитању и образовању, као и педагошким и другим нормативима који се односе на основне школе.

Организацијом рада треба предвидјети да ученици прати наставу континуирано у једној смјени, да се не-дјељни број часова, предвиђених наставним планом и програмом, распореди по педагошким принципима и да се обезбиједи равномерно оптерећење ученика по данима у петодневној радној седмици, као да дневно оптерећење ученика наставним, ваннаставним и домаћим индивидуалним радом не пређе дозвољену границу.

Школа је обавезна да у току школске године оствари планом и програмом предвиђене наставне часове по сваком предмету. У току једног дана ученици првог, другог, трећег и четвртог разреда могу имати највише четири часа, а ученици петог, шестог, седмог и осмог разреда, као и наставници, највише пет часова.

Утврђен је и поступак за увођење петодневне радне седмице. Најкасније на четири мјесеца пред почетак школске године, школа подноси захтјев општинском органу надлежном за послове образовања, приложују мишљење надлежне просветно-педагошке службе о условима за прелазак на петодневну радну седмицу. На основу таквог захтјева, орган надлежан за послове образовања у року од два мјесеца од дана добијања захтјева, оцјењује да ли су испуњени услови за прелазак школе на петодневну радну седмицу, након чега је обавјештава да ли се захтјев одбија или му се удовољава. Тек када се добије сагласност за увођење петодневне радне седмице, органи управљања у школи доносе одлуку о организацији рада у оквиру петодневне радне седмице.

Марко Тановић

Суштина овог посматрања др Чобељића састоји се у односу онога што друштво улаже и онога што оно добија као ефекатих улагања. Ако треба утврдити потребе минималних улагања, онда се однос изражава капиталним кофицијентом, а ако се тежиште ставља на ефекте улагања, за његово изражавање користи се коефицијент ефективности. Некада се ова два коефицијента спајају на бази захтјева да се минималним импутима постигне максимални аутпут (тзв. мини-макс принцип). Основни критеријум утврђивања глобалне структуре инвестиција добија своју пуну вриједност само онда када се посматра привреда као јединствена целина, а свака грана и предузеће као њени дјелови. Под глобалима се подразумијевају односи акумулације и потрошње, динамика раста националног доходка, стопа раста националног доходка и стопа раста личне и укупне финалне потрошње.

По др Радимили Стојановићу, није могуће економску ефективност инвестиција утврдити преко једног збирног показатеља. Она сматра (мада с великим резервом) да се укупна просјечна ефективност свих друштвених инвестиција извршених у току неког временског периода (тзв. апсолутна ефективност) може изразити укупним по-растом материјалне производње према новоуложеним средствима у датом периоду. Пораст материјалне производње може се изразити или вриједносно или у физичким јединицама мјере.

Польски економиста Б. Минц сматра да је немогуће наћи такав квантитативни показатељ који би био општеприхваћен за одређивање економске ефективности инве-стиција у разним етапама развоја социјалистичке привреде, у првом реду због разлика у резервама радне снаге. Др Никола Кљусев сматра да је веома тешко синтетизовати ефективност инвестиција преко неког сумарног критеријума, јер сваки критеријум има релативну вриједност, али ни један од њих не може се прихватити као општи. Према совјетском економисту Усиску, основа система економских критеријума ефикасности инвестиција треба да буде повећање производности друштвеног рада. Он сматра да су економски ефективне само оне инвестиције које повећавају производност рада у јединици времена и снижавају трошкове друштвеног рада на јединицу производње.

Већина аутора као основне инвестицијоне критеријуме наводи вриједност производње према ангажованим инвестицијама, новостворену вриједност према ангажованим инвестицијама, девизни ефекат на платни биланс, дужину времене градње и дужину активизационог периода, укупан број запослених по основу нове инвестиције, годишњи бруто производ на једног запосленог, годишњи вишак рада на једног запосленог, индиректне ефekte, вријеме као утицајан фактор итд. Ми смо мишљења да би сљедећи елементи у одређивању критеријума могли комплексно да одговоре на питања везано за избор ин-

Мр. Лазар ШОЉАГА

МАРКЕТИНГ КОНЦЕПТ

ЛАЗАР ШОЉАГА, директор ООУР „Палас“ у Петровцу на Мору, рођен је 1933. године. Дипломирао је 1960. године на Економском факултету у Београду, а 1976. завршио је постдипломске студије на групи „Економика туризма“ и одбранио магистарски рад „Концепт интегралног маркетинга у туристичком угоститељству“ из кога доносимо следећи одломак.

У савременим тржишним условима робна производња се остварује на принципима и концепцији маркетинга. Међутим, суштина маркетинга функције још није доволно прихваћена од свих који воде и усмјеравају пословну политику организације удруженог рада. Поред других, присутне су и субјективне слабости да се управљање и руковођење схвата на стари начин, кроз одлучивање, првенствено на бази унутрашњих а не спољних тржишних фактора.

У туризму маркетинг треба схватити као широк дијапазон послова интегралног карактера који се врше координирањем и синхронизацијом свих напора пословно-туристичких активности у циљу побољшања тржишне, а преко ње и укупне ефикасности пословања. Да би функција маркетинга добила и одговарајуће место у структури организације удруженог рада у области туризма, потребно је разрадити цјелокупан систем преко кога ће ова функција извршавати, уважавајући при томе све специфичне моделе и посебна својства туристичке привреде. Постављање

маркетинг концепције је ну-жно у циљу доношења рационалних пословних одлука, што је од посебног значаја за даљи развој самоуправљања. Тржишни механизам привређивања опредељује маркетинг, као алтернативу у развоју организације удруженог рада, где је туристички потрошач полазна и завршна фаза.

Стварањем интеграционих система, било по вертикалној или хоризонталној основи, односно кроз систем удружилајућа рада и средстава, стимулира се формирање маркетинг функције и елиминише посредник у пословним аранжманима. То, даље, претпоставља нужност ангажовања научних институција и специфичних стручњака у циљу истраживања рјешења и постављања оптималног концепта развоја организације интегралног маркетинга у организацијама удруженог рада. Још увијек је присутан конзервативизам у схватању маркетинг концепције, јер се често третира као модел својствен само капиталистичким условима пословања.

Самоуправни систем и планско тржишно усмјеравање друштвеног и привредног развоја оствариваће се успјешније кроз примјену маркетинг концепта, а за организације удруженог рада из туристичке привреде утолико је значајнији, јер је ријеч о дјелатностима које директно наступају на међународном тржишту.

Избор специфичног пута развоја, какав је наш самоуправни модел, значи прихваћање маркетинга као исправне алтернативе у циљу доношења рационалних пословних одлука организација удруженог рада и прилагођавања њиховог пословања захтјевима и потребама туристичких потрошача, уз истовремено максимизирање дохотка. Према томе, потребан је заједнички интерес носилаца привреде активности, како би одлуке биле обострано рационалне, односно неопходно је да се путем друштвених договора и самоуправних споразума елиминишу одређени економски и социјални проблеми и да се истовремено фаворизују позитивни елементи у тржишном механизму и планирању.

Деплазирано је у савременим друштвеним условима робне производње водити по словљању без претходно сагледавања потреба потенцијалних и садашњих купаца. У такозваној производно-послојној оријентацији најбитније је било првозводити квалиитетно и у неограниченим количинама, јер је тржиште апсорбовало све што се произвело. Основна преокупација сваке организације удруженог рада у данашњим условима треба да буде задовољење купаца, односно потрошача. Таквом пословном оријентацијом постиже

Лазар Шољага

се двојака корист: купац, односно крајњи потрошач, остварује своје жеље куповином одговарајућих производа или коришћењем услуга, како у асортиману, тако и у количини, а организација удруженог рада продајом производа и услуга остварује своје циљеве, односно финансијске ефекте који јој омогућавају даљи просперитет у пословању.

Маркетинг приступ у пословној оријентацији обезбеђује сигурују и стабилнију будућност, јер истраживањем потрошача добијају се поуздано изворне информације за реално планирање и програмирање, а стихијно по словљању своди се на најмању мјеру. Производња за лагер замјењује се производњом за тржиште. Резултат тога је да се некурентне залихе минимизирају, а тржиште постaje регулатор продаје производа и услуга, јер се у целом тргу пажње пословне политике ставља купац, односно потрошач.

Прилагођавање условима тржишта представља, такође, једну од основних компонената маркетинг концепта. Наш друштвено-економски систем створио је основне претпоставке да се на самоуправни начин адаптира маркетинг концепт у организацијама удруженог рада. Путем институција друштвеног договора и самоуправног споразумијевања обезбеђује се складан и синхронизован развој свих друштвених и привредних активности преко планско-тржишног механизма, који је својствен нашем самоуправном систему и чини његов саставни дио. Није искључиво право организације удруженог рада да се у својој пословној оријентацији оријентише само у оквиру сопствених интереса, не водећи при томе рачуна о потребама шире друштвене заједнице. Ефикасно међусобно усклађивање и координирање између организација удруженог рада и друштвено-политичких заједница, као и у оквиру самих организација удруженог рада, основни је задатак при утврђивању сопственог развоја.

Маркетинг концепт је врло ефикасан систем и налази свој пуни смисао и примјену посебно код интегрисаних организација удруженог рада и сложених пословних система, како би се на што рационалнији начин користиле све предности које пружа самоуправни концепт пословног понашања. Уколико је процес удрживања дијаметрији, утолико и маркетинг концепт добија све већи значај. На бази прикупљених информација и извршеног истраживања усмјера се активност у производњи и пружању услуга.

ПЈЕСНИК НАШЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

РОВЕН У СЕЛУ ТРЕПЧИ КОД АНДРИЈЕВИЦЕ, 7. октобра 1914. године, у вријеме када је „под папирнатим цвијећем умирала Друга интернационала“, Михаило Лалић је, као један од јунака његовог „Раскида“, тешко живио: „Већ од раног дјетињства нико на свијету није бринуо ни патио за њега... никада нико није лутао путевима да га тражи... нично љубав га није прогонила... Живот, ужасно лукав, мучио је и њега, ако ничим другим, оно празном надом“. Тежак и мукотрпан „и да се исприча акамоли доживи“, он је тај живот испунио и осмислио неуморним стваралачким радом, дрзнувши се да снагом неумољивог клесара „изнесе на свијетло дана све што је свима било пред очима, а што равнодушне очи нису виделе“ — сву злокобну и стравичну мрежу ситница и лагарија које су спутавале живот, сву судбину искиданих и хладних свакидашњих нарави које гамижу на животном путу.

Послије пјесама и приповједака објављених прије рата у „Студенту“, „Младој култури“, „Нашију стварности“, „Политици“ и другим листовима и часописима, затим у рату на папиру од чаковског цемента написаним и изгубљеним романа, послијерате не збирке пјесама „Стазе слободе“ и збирке приповједака „Извидница“ — стигли су романи „Свабда“, „Зло праљеће“, „Раскид“, „Хајка“, „Лелејска гора“, „Прамен среће“, „Ратна срећа“ и сада „Заточници“. У међувремену изашле су збирке приповједака „Први снјег“, „Гости“, „На мјесечини“, „Последње броје“ и књига путописа „Успут записано“. Као рече један критичар, „његов јојунастички хуманизам, строг и сензibilan, видио је болнији битак против крутих и наказних догађаја овог времена. И, обратно, тврдоглавошћу својих одрицања, он је у срци нашег времена увијек и изнова потврђивао егзистенцију моралног фактора“.

Када је почeo да се интересује за књижевност, то, вјероватно, ни сам Лалић не зна тачно: можда би се у његовим писменим забавцима, уколико су са чувани у иванградској гимназији, или у ријетким писмима школским друговима, могao наслутити будући врсни приповједач и романописац код кога је епско садржано у оном што се поизразијева посреднијом народног предања и пјесничтва.

Већ у предратним Лалићевим приповјеткама назири су мотиви хајућији, хајке и гоњења, саље, издаје, храбrosti, борбе за правdu, појектovanja и смрти, који ћe и касније доминирати у његовом књижевном дјелу, јер се у центру свих његових интересовања и истраживања на лази човјек као отјelotvorenje упорne људske храбrosti. Херојски Лалићевија јунака је трагичан, настаје и рађа се у краji, њом је обожен и немjерљивим жrtvama omeđen.

Послије прве збирке пјесама („Стазе слободе“) појављује се Лалићева прva зbirka приповједaka „Извидница“ којом се предstavio као стvaralač nešvakanskih talenta. Јунаци тих приповједaka постaju подједнако јунаци трагедије, свјedoći очајања и злја из којег треба да се роди чovjek dostažnij život.

Отварајући нашој савremenoj prozni dimenziji koje kao da su bile izgubile unutrašnjinu svijeta, Lalić svojim prvim priopovjetkama i, нарочито, романом „Свабда“ постајe јedan od најkompleksnijih stvaralača u ѡугословенjskoj literaturi.

„Пјесник борbe nепrestane“ и људske energije u ѡеном најdalekoceskijem prostiraju: u чovjekovoј борби за одbranu ljudske lичnosti i u težsini da izmijeni i унапrijeđi свијet, он је проговорио ријечима бубо-

ду“ речено — да то „што је у животу свирепо — живот је сам“ може се у потпуности примијенити на ову књигу, која није друго до драма тична и исцрпна студија о смрти — најdjelotvornijem akteru, најприсутнијем феномену и главном јунаку овог романа.

Мотив хајке налазимо и у роману „Лелејска гора“ у коме су жива, драматична и динамина бића природа, хајка и стари читаочев познаник Ладо Тајовић. У тој књизи, писаној у облику монолога, и у којој се акција, егзистенција и филозофија пројамијају и узајамно условљавају, живи организам бoga разlicitim видовима, божјама и врелинама даха живота, као и савременим по гледима на човјеков опстанак. Срж tog дјела, коме је 1963. године одато изузетно признање првом Његошевом наградом, налази се у анализима егзистенције која, сазнавши своје границе, тежи да их превaziđe, која се усамљује и која мора да одолијева објективној сили и субјективној слабости. „Лелејска гора“ је роман личности и, више од тога, о праву људске личности да буде личност, да остварује и остварујући се, да се потврђује.

Први и други дио најављене цјелине „Ратна срећа“ и „Заточници“ су величанствена панорама, где јединка, и када је ријеч о главном јунаку, настоји да нађе своје место у колективу, и где је главни јунак баш тaj колектив. Михаило Лалић у том роману не прати само судбину појединачца, већ и судбине покрета и праваца, идеја и идеала. Вриједност овог изvanредног дјела у коме има смијеха и подсмијеха, ироније и сарказма јесте у разоткривању такозваног митоманског менталног статуса који „живи свој don kihotki san“ о превaziđenim, средњевјековним категоријама части и морала, а величини предака и, према томе, о сопственој величини.

Као и остale Lalićevе knjige, „Ратна срећа“ и „Заточници“ — иако просторно

наје храбrosti да помene одlazak. Стрепили smo od te помисли и ријечи, никако нам се није ишло из те цвјетне атмосфере, из те остварене и невјероватне поезије...

Послије Milochera који је читава поема, долази село Бечићи, чувено по плажи награђеноj на међunarodnom конкурсу у Француској. Кажу да ћe се и ту, најзад, једва једном, подићи неки туристички објекат. Мјесто је као поручено, љепше, можда, чак и од самог Cutoromora; фантастично!

Онда се шири зелено поље будванско; Маине, Побори и Брајини су над њим, и неки манастири, слични тврђавама, где је Његош писао „Слободијаду“ и садио лозе. У парку пред Budvom стоји Стјепан Митров Љубиша у зеленистом бројаном капуту. Крајем 1944, тек што бјеше ослобођена Будва, нашао сам га у парку обореног и тужног, с рањеним лицем и вјеђом заривеном у стазу — као да је и он један од оних што су пали за слободу...“.

Mihailo Lalic

регионално ограничено, имају општевјечански смисао и значење. Из њих зрачи лавина живота и туга смрти, а то двоје — живот и смрт

— иду напоредо у романима и приповјеткама овог изванредно и изузетног историја чара нашег револуционарног духа.

Раде Башић

(ОДЛОМАК)

Te večeri se u sobi broj jedan smatralo da će Bašić još preko noći biti izveden i strijeđan. Viđest se brzo proširila i u druge kauhe i u drugu затворску zgradu. Ni o čemu drugom nije se moglo razgovarati: to što će čeka — nije se dalо zaboraviti. Људi су osluškivali da čuju kako ne zavoniti na kapiji, kako ne delati uči, kako ne u praznini preko rijeke odjeknuti usamљena puška. Umjesto toga — čuše se gusle u sobi broj jedan. Prvo tiko, mучno i tujno, затim sve življe i svjetlijie treperili su zvuci drvene sprave koja je sklepana tu u затvoru i koja, samo čudom i omashkom, tada još nije bila zabrana. Na tajnoj pozadinici, kao sunčane mreže nad mračnim dubinama, zatim trapeši svijetle, slike bitaka i podviga i neizvršene željepote juhaštva i žrtvovanja. И кад све поста свијетлиje и заносnija, од тих гласова starih као народ и као жељa za слобodom o kojoj pjeva — propriati их зачудno jasan i zvучan glas Rade Bašića.

Ускоро је читав затвор слушао његову опроштајну пјесму, а на улицi и на тргу под високим затворским зидовима застајале су четничke patrole, застајали су.

Нема пићa без изворske воде, ни животa немa без слобode, Oj, mladosti, narodno uzdanje, kad mlađ bija, dalje li stiza...

Блијед од уморa, узбуđen, опустi gusle i dodade ih drugu do sebe. Обриса зноја са слепоочнице и ведрим по гледом пређe kauhe osviđajnu škiljavom lampom, испуњenu blijeđim licima i upaljenim pogledima

— A sad mogu poći чим poszov...

Невјероватна поезија

„СА БУЉАРИЦОМ“ — наводимо неколико одломакa из Lalićeve knjige „Успут записано“ — „равном, зеленом и сочном, почиње оаза око Лучица и Петровца. На Лучицама је кућa запаљena — знак римске културе. Власника су убили Италијани — јер није htio da izda narod. Sad je pusto, само je gržanje dobro rodilo. Mala plazha, као златан полумjesec na modrini, romor i žalosnom melodiom o lepoti nekorisnoj koju niko ne vidi i ne uživa... С plazhe se vidi kamenito ostravce s kitom borova i bijelom ribarskom crkvicom na vrhu. Из Петровца kad se gleda, зависи od toga s koje tachke, to ostravce miđe oblik i izgled i, kao fatamorgana, dijeli se i sasvim odvaja u dviđe zasebne stijene između kojih se može ploviti čamcem...“

Plazha miločerka nije ažur kao ona kod Bečića — њena modrina je tamna i duboka, ali se tu чovјек може sunčati na pijesku ili u travi ili na stijeni ako hoće. Ostale su nekim čudom i dviđe dvorske sandoline — dugе, tankе i brze. Ваздан smo tu ostali, a niko ne

naže hrabrosti da pomene odlazak. Стрепili smo od te помисли i ријечи, никако нам се није ишло из те цвјетне атмосфере, из те остварене и невјероватне поезије...

Послије Milochera који је читава поема, долази село Бечићи, чувено по плажи награђеноj на међunarodnom конкурсу у Француској. Кажу да ћe се и ту, најзад, једва једном, подићи неки туристички објекат. Мјесто је као поручено, љепше, можда, чак и од самог Cutoromora; фантастично!

Онда се шири зелено пољe будванско; Маине, Побори и Брајини су над њим, и неки манастири, слични тврђавама, где је Његош писао „Слободијаду“ и садио лозе. У парку пред Budvom стоји Стјепан Митров Љубиша у зеленистом бројаном капуту. Крајем 1944, тек што бјеше ослобођена Budva, нашао sam га у парку обореног и тужног, с рањеним лицем и вјеђом заривеном у стазу — као да је и он један од оних што су пали за слободу...“.

Љубимац публике Џон Вејн

Сајам филмова у Будви

Од 4. до 11. новембра у Будви је одржан Јесењијија сајам филмова. На овој значајној културној и, у исто вријеме, привредној манифестацији учествовали су представници биоскопских предузећа из свих крајева наше земље, Пословног удружења „Југославија филм“, као и сви југословенски дистрибутери: из Београда — „Авала профилм“, „Инекс филм“, „Морава“ и Удружење приказчика, из Загреба — „Адриа“, „Кинематографија“ и „Кропаџија“, из Будве — „Зета“, која је била и домаћин смотре, из Љубљане — „Весна“, из Сарајева — „Кинема“, из Скопља — „Македонија“ и из Приштине „Косова филм“.

Поред око стотину најновијих филмова, који ће почети да се приказују у 1977. години, на Сајму је уговарало целокупни филмски фонд од преко 1500 наслова домаћих и страних филмова из свих региона и најразноврснијих жанрова.

За вријеме трајања Сајма представницима биоскопа приказана су 22 одобрена филма. Поред америчког трилера „Три Кондорова дана“, у режији Сиднија Полака, са Робертом Редфордом и Феј Даповеј у главним улогама, на овом мини фестивалу приказани су совјетско-јапански филм „Дерсу Узала“, режисера Акира Курсаве, добитник „Оскара“ за најбољи страни фilm произведен прошле године, затим цртан фilm „Робин Худ“, намијењен у првом реду гледаоцима најмлађег узраста, екранизација Димитрија Дончевића романа „Четири мускетара“ у коме је Ричард Лестер главне улоге повјерио Оливеру Риду и Чарлтону Хестону. Француска кинематографија била је заступљена криминалистичким филмом Жака Дереа „Опасна професија“ са Аленијем Делоном и Жаном Лујем Трентинјаном, као пртагонистима, а енглеска историјским спектаклом „Дингис-кан“ у коме је режисер Хенри Левин насловну улогу повјерио Омару Шарифу.

(јер имају добрих разлога за то) у Паризу 1968. године истакли вене снаге којима се не зна додес. Нијма витет тужна лика ни је неко ко засмијава, него несмо ко испишише за даље путеве, велике циљеве... Није ли умни Паскал казао: „Врјујем, јер је апсурдио!“ Нијесу ли студенти у Паризу 1968. године истацали паролу: „Хоћемо немогуће? Није ли пролетаријат једне епохе био најнији слој друштва, био би у нашој био неко ко ѡудаја монхом руку своју печат на судбину свијета?

Сам Дон Кихот је у прилици да у другијем свијету и омислио да види себе, свијет и своје напоре у њему. У ствари, он је човек „правога свијета“ (јер има визују бољег и праведнијег живота) који живи у „svijetu ovačkama“ какав је. Знаци вриједности лjudskih цртga — мудrosti, храбrosti, опрезnosti, ljubavi — најесу исти у та два свијета. Дон Кихот је нестручан, он несмо времена да сачека да „прави svijet“ замислили по „реду вожњe“ сабашњи, „ovakav svijet“. Зато он покушава да сам избори мјесто томе „правом svijetu“ у нашем доказу. Он је, дакле, онај ко пожурије увјеђење будућности у саопштиштву, он је револуционар коме се изгружи (с различним разлогима) моћници и глуници, у која вјерују, или и сумњају, сиромашни, потлаченi и потребни.

Има једна слика која би и сама била доволна за једну изложбу. То је „Серман на периферији“. У задњем плану лежи мајутски велеград, облакодери остављајутица правилности, рода, али су без људи са физиономијама... Тамо је све растровено у безобличности, беззначајности, бесмислу... У предњем плану је, свијет на који пријати „периферија“: сиромаштво људи и свијета сиромаша. Али, овде сви имају лица и постrebu da razgovara, da se druge. Od „svijeti“ их одвајају моћни ланци s огромним катаницама. Класне разлике су материјализована

и у положају радничких насеља, у немоћи плањања дугог и скупог превоза до „центра“, у неписмености, у нездравим становима... Ти ланци и катанице више су него видљива споменда на свијету свуја наимазима па забораве, обавезе за оправдјавање... Хоће ли савремени Дон Кихот, који је несвесни и око сарадњици са периферијом, покушати да раскине те ланце и разбије катанице? Зачудо, његово копље није, за тренутак, упереће у окове. Он је лебима отрепут „svijeti“ у ланцима који чије не границе према „periferiji“, он ГОВОРИ с оима које пропути штају као робове и слуге...

Намеће ми се неодоливом спајањем нека веза ове слике с оним која носи назив „Них двојица“. Дон Кихот и Санчо — вијонар и „svijetski“ човек — филозофija (дужносни орбите профетија) и пролетаријат (материјално орбите филозофије) — ступају заједно.

„Идеја ће постати материјалном силом када загвати широке народне масе“ — казао је Маркс. Знајући да је то истина, Дон Кихот ГОВОРИ оима „с периферије“.

У „Ери од машина“ видимо негативну страну техничког прогреса. хаос у лудоским насељима, у природи загађеној отровним тварима, насталим у похлапној грци за профитом...

Човек је сам, зоробиљ машином... Парохосално, вена брзина није помогла да сада људима да се виште оружје и боље употребити. Има нечега што и у животу јунака не личи на борбу... У „Сну Don Kihot“ видимо витеза на почињу. Процјетало му постела, а многе лепотице, процјетале и саме, изазивши играју пред зачараним очима. Али, великим јунакима није субено да доживе љубав: они је само сањају. Зато и рекох да има ствари у животу јунака које САМО не личе на борбу. У ствари, љубав је бојно поље на коме они обично немају великих изгледа.

ГОСТ РЕДАКЦИЈЕ: СЛОБОДАН-ПУРО ЂУРИЋ

Будва — мјесто надахнућа

Истакнути црногорски сликар Слободан-Пуро Ђурић припада генерацији која је школовање започела око 1950. године у Умјетничкој школи у Херцег-Новом, а почела се јављати на изложбама групно и самостално осам година касније. Задњих година добио је низ признања, награда и ласкачки оцјене ликовне критике, у земљи и иностранству.

На платнима Слободана Ђурића сретамо читав свијет ссобеног стилског схватања, надреалистичког садржаја, с препуном предмета различито размјештених на платнима — од антикварица древне архитектуре, полиција, играчака и простора који је згушнуто сабијен на сликама и цртежима. Његови портрети зраче поетском импресијом.

Разговарали смо у његовом новоотвореном атељеу у Будви.

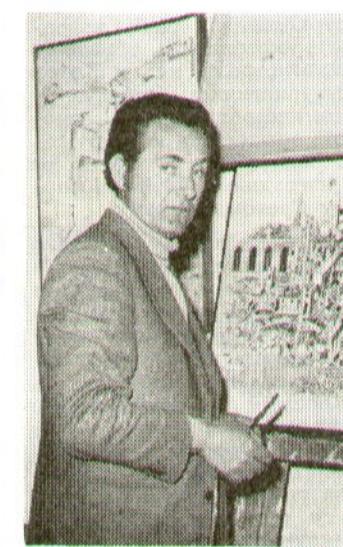
— Познато нам је да сте подједнако присуствали на Цетињу и у Будви. Радите и живите на Цетињу, али сваки слободан тренутак користите у Будви. Шта за Вас значи Цетиње и Будва у стваралачком смислу?

— На Цетињу сам рођен, тамо сам осјетио сву љубав према животу и стваралаштву, па сам му, као таквом, и захвалан. Ту сам се сусрео први пут и са штафелјом, код свог рођака Дада Ђурића. То је било негде око 1950. године, када сам се вратио из Филмске школе, коју сам до тада похађао у Загребу. Схвatio сам тада да Дадо прави нешто што је и мене почело да заокупља, а онда све више и више обузима. Дадо је обично на картонским кутијама сликао лобање, змије и гуштере, које је држао у епруветама са шипиритусом. У његовој ателији налазио се прави мали зоолошки врт, из кога смо, научећи, и узимали „модеље“. Сјећам се да је моја прва слика била лобања коју је и Дадо сликао.

Пошто ми је био не само рођак него и друг, Дада сам послушао и стигао у Умјетничку школу у Херцег-Новију.

вом, код познатих педагога и ликовних стваралаца Милоша Вујковића, Велиже Лековића, Саве Вујовића и Ђорђа Ораовића.

Послије завршене Умјетничке школе често сам си-

Пуро Ђурић у свом атељеу у Будви

лашио у Будву, као и многи Цетињани. Завољио сам њено море, њене као алабастер биле плаже. Када сада отпуштјем негде, макар и на десет дана, онда код мене настаје прави кошмар. Због то стаљије за Будвом једноставно сам празан у стваралачком смислу. Зато сам и у Будви створио свој једини атеље. Радио сам га тринаест година и сада сам га напакон завршио. Жао ми је што га и у Цетињу нијесам могао имати.

Када долазим у Будву, на средокрајни пута су Брајићи које доживљавам увијек са узбуђењем. Тамо се умјетник чудно осјећа, нарочито сјесени: када се гора рујом заодјене, све изгледа узвишило. Та боја се на платну тек што може добити.

Будва ме заокупља и у другом смислу: дубока прошлост — Илири, Грци и Римљани овде су оставили своје трагове. Па школа, Св. Никола, кога море лагају једе и односи у неповрат — све то узбуђује и чини ми Будву изузетном мјестом, створеним да надахне и подстакне на стваралачка тумачења.

— Послије Ваше самосталне изложбе у 1974. години, која је обишла Цетиње, Титоград и Будву, добили сте највеће републичко признање, тринаестојулску награду, баш када је Ваша изложба била у Модерној галерији. Шта можете рећи о дјелатности ове Галерије?

— Модерна галерија треба да задржи ниво који је изборила за ово релативно кратко вријеме у изложбе-

ном смислу у нашој земљи. Атрактивна је и Галерија „Санта Марија“ која сваке године отвара врата ликовним талентима, што је веома добро, јер тако Модерна галерија може давати простор само афирмисаним умјетницима који већ чешто значе у нашој земљи или иностранству.

— Шта можете рећи за овогодишњу ликовну сезону у Будви?

— Будванске галерије имају југословенски реноме или, ако хоћете, он је већ и интернационални. Веома ми је драго било када сам овде могао да се дивим платнима уваженог сликара, професионалаца и академика Недељка Гвојденовића. Само то доволно говори да је ова сезона била репрезентативна. Изложба „Црногорска савремена ликовна умјетност“ и још неколико других заокупиле су пажњу ликовне критике и публике. Несхватљиво ми је за што Цетиње није преузело од Будве изложбу академика Гвозденовића.

— Ваше овогодишње учешће на Савезној изложби ликовних стваралаца побудило је велико интересовање у ликовним круговима у Црној Гори, појачано када сте на тој изложби одређени да са још четвртијом сликара представите Југославију у француском мјесту Кагнес сур Мер на интернационалном фестивалу свјетског сликарства, које је одржавано више од три мјесеца, а затворено је ових дана. Шта је то значило за вас?

— Веома сам био почастован да сам у једној такојако ликовној конкуренцији од преко двеста стваралаца из наше земље ушао у селекцију од четири сликара, која су заступала боје Југославије на свјетском интернационалном фестивалу сликарства, што је за мене значило више и од највеће награде, мислим у новчаном износу. Трудио сам се да та моја три рада завршије пажњу тamoшње критике и ликовне публике.

— Чули smo да је Дадо на Вас пресудно утицао. Да ли су ти утицаји још одакле долазили?

— Увијек ме је као ћачића заокупљала виртуозност Дирерових цртежа, сликарство Ренесанса, нарочито великих Холанђана, онда импресионисти, кубисти, фовисти и сви други правци који су се рађали на европском тлу, а нарочито надреализам, коме и припадам.

— На крају овог разговора да Вас упитамо шта у овом тренутку радите?

— Моментано се припремам за овогодишњи Салон „13. новембар“ на Цетињу, за тим за јубиларну изложбу „30. година Удружења ликовних умјетника Црне Горе“, као и за још неке салоне и изложбе у земљи и иностранству, за које већ имам позиве.

Разговор водио:
Станко Паповић

Петар Петровић

ДЕЛЕГАТСКА ТРИБИНА

Предстоји ревизија урбанистичког плана

Делегати сва три вијећа Скупштине општине Будва разматрали су 25. октобра више значајних докумената. Поред доношења друштвено-племеног плана развоја општине Будва за период од 1976. до 1980. године, потврђени су и друштвени договори, закључени на нивоу Републике за наредни петогодишњи период, из области финансирања радова, премјера и израде катастра земљишта, развоја пољопривреде, прехрамбене и дуванске индустрије, шумарства и индустрије за прераду дрвета, енергетике, металургије, металне и електро-индустрије, као и туристичке привреде.

Усвојен је детаљни урбанистички план за дио саобраћајнице на потезу Јадрански пут — Јадрански сајам, као и извршена измена детаљних планова Петровца и Бечића — Рафаиловића. Делегати су усвојили информацију о изградњи школског центра и упознали се са закључцима Извршног одбора Скупштине општине, до нијетим у циљу организовања систематских активности ради обезбеђења стабилизације привредних кретања и у вези анализе пословања привреде за првих шест мјесеци ове године.

Национализовано земљиште изузето из подјеле ранијих власника

Делегати Вијећа удруженог рада и Вијећа мјесних заједница усвојили су одлуку о уређивању и давању на коришћење грађевинског земљишта, а делегати из удроженог рада и одлуку о расписивању дугунских избора за избор два делегата на мјеста делегата којима је због престанка својства чла на делегације престао мандат. Допунски избори ће се спровести 26. новембра, и то за једног делегата у делегацијама „Јадрантуриста“ и за једничких служби „Монтенегротуриста“, а за другог у делегацији државних органа.

На одвојеним сједницама Вијећа удроженог рада и друштвено-политичког вијећа донијета је одлука о јавном реду и миру, а усвојени су и извештаји о раду самоуправних интересних заједница за основно образова-

ње и васпитање и за културу и науку за 1975. годину. Прихваћена је информација о раду и успеху ученика у основним школама на крају школске 1975/76 године, као и извештај о успеху ученика у средњој туристичкој школи и Гимназији.

Изузето је из посједа раних сопственика национализовано земљиште и уступљено, у складу с намјеном, према детаљним урбанистичким плановима, новим корисницима, и то: Самоуправној интересној заједници за изградњу и уређење општине ради изградње Пощте у Будви, основној организацији удроженог рада „Електро дистрибуција“, ради изградње трафостанице у насељу Подмагистрала, као и Хотелско-туристичком предузећу „Монтенегротурист“ — основној организацији удроженог рада „Свети Стефан“, ради изградње и уређења парка у Светом Стефану.

Посебну пажњу делегата сва три вијећа изазвала је информација о реализацији детаљних урбанистичких планова, у којој је дато више конкретних и конструктивних предлога. Очијењено је да постоји неусаглашеност детаљних урбанистичких планова с генералним урбанистичким планом, као и да об рада појединачних локација, чија су рјешења садржана у плановима, не задовољавају изразитих разлога. Нијесу одређене урбанистичке парцеле, односно услови за њихово уређивање и евентуално ограђивање, нити су објекти прилагођени већ изграђеним објектима, а нијесу одређене ни грађевинске линије. Све су то разлоги који онемогућавају орган управе надлежан за послове урбанизма да са успехом извршива одговорну друштвену функцију. Због свега тога касни се у благовременом првоћењу земљишта намјени, а често се ремете и међуљудски односи.

Неопходне су хитне интервенције

Како је протекло више од пет година од усвајања урбанистичких планова, Скупштина општине је дужна да ревидира, претежан бројих

Д. Јововић

У информацији је детаљно прецизирano у чemu би се саставила ревизија у сваком од урбанизованих насеља, али је и наглашено да би посебну пажњу требало посветити зонама свих мјесних центара и плажа, њиховом уређењу и опремању, што изискује израду одговарајућих урбанистичких пројеката.

Д. Јововић

Базен хотела „Интернационал“

До 1980. године 2650 нових лежаја

ХТП „Монтенегротурист“ је једна од првих радних организација у нашој Републици која је на самоуправни начин донијела одлуку о приступању ревизији одређених урбанистичких планова, када би се одредили рокови завршетка ових послова и њихови извршиоци.

У припреми за ревизију урбанистичких планова требало би да узму учешћа Са-моуправна интересна заједница и Завод за изградњу и уређење општине Будва, као и органи управе надлежни за послове урбанизма и катастра.

Како ће послови на изради новог премјера и катастра бити окончани тек у мају идуће године, то би требало сачекати тај рок да би се урадила саобраћајна и друга изградња у већ изграђеним насељима. Али пошто су нужне хитне интервенције, закључено је да би требало овластити радну групу, која би благовремено предлагала потребна рјешења. Радну групу би чинили архитекти, грађевински инжењери, економисти, здравствени, политички и културни радници. О подобности предложених рјешења давала би суд Комисија за оцјену урбанистичких планова. Ова радна група могла би да припрема и моделе за ревизију Генералног урбанистичког плана за Будву и Буљарицу, а технички дио посла обављао би Завод за изградњу и уређење општине Будва.

У информацији је детаљно прецизирano у чemu би се саставила ревизија у сваком од урбанизованих насеља, али је и наглашено да би посебну пажњу требало посветити зонама свих мјесних центара и плажа, њиховом уређењу и опремању, што изискује израду одговарајућих урбанистичких пројеката.

Д. Јововић

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА БУДВЕ И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН СФР ЈУГОСЛАВИЈЕ

ЧЕСТИТАМО СВИМ НАШИМ ТРУДБЕНИЦИМА ГРАЂАНИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА СА НАЈЉЕПШИМ ЖЕЉАМА ДА И УБУДУЋЕ ПОСТИЖУ СВЕ ВЕЋЕ УСПЈЕХЕ У РАДУ

КОЛЕКТИВ ХОТЕЛСКО-ТУРИСТИЧКОГ ПРЕДУЗЕЋА „МОНТЕНЕГРОТУРИСТ“

ХТП „Монтенегротурист“ пре двија изградњу од 2.650 кре вета у новим смјештајним ка пацијетима, за које треба обезбедити 662,500.000 динара. У реконструкцију и адаптацију смјештајних капацитета уложиће се 61,500.000, у изградњу нових и проширење постојећих аутокампова 70,620.000, у објекте ванпансијонске потрошње 139,100.000 а у објекте инфраструктуре 20,000.000 динара. За унапређење трговинске дјелатности планира се 78,500.000, а за развој пољопривреде 72,000.000 динара. Према том, укупни обим инвестиционих улагања на никову радне организације до 1980. године износи 1,104,220.000 динара.

Конструкција финансирања за опредмећење назначених инвестиционих захвата треба да се затвори на релацији: сопствена средства — средства ФНП — удрожена средства и инокредити. За изградњу појединачних капацитета, као што је случај са Адом у Улцињу и хладњачом у Бару, користиће се и средства по основу заједничких улагања са иностраним и домаћим партнерима,

Владо Дулетић

НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАМО НАСТУПАЈУЋЕ ПРАЗНИКЕ

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА НАШЕ ОПШТИНЕ

И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН САМОУПРАВНЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ДОМОВИНЕ

СВИМ НАШИМ ГРАЂАНИМА, РАДНИМ ЉУДИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА СА НАЈИСКРЕНИЈИМ ЖЕЉАМА ДА У БУДУЋЕМ РАДУ ПОСТИЖЕ СВЕ ЗНАЧАЈНИЈЕ УСПЈЕХЕ У ИЗГРАДЊИ САМОУПРАВНИХ СОЦИЈАЛИСТИЧКИХ ОДНОСА, ПРИДРУЖУЈУЋИ ВЕЋ ИЗВОЛЕВАНИМ НОВЕ РАДНЕ ПОБЈЕДЕ

КОЛЕКТИВ ЈАДРАНСКОГ САЈМА — БУДВА

ЗА МЛАДЕЋУ * О МЛАДИМА * МЛАДИ О СЕБИ

РЕКЛИ СУ...

Фридрих Шилер

ШЕПЕО МРТВИХ

ФРИДРИХ ФОН ШИЛЕР
Један од највећих њемачких пјесника, Јохан Фридрих фон Шилер (1759 — 1805) био је професор историје на универзитету у Јени. Најпознатија јадра су му драме „Разбојници“, „Сплетка и лубава“, „Дон Карлос“, „Виљем Тел“, затим трилогија „Валенштайн“, „Марија Стјуарт“ и „Јованка Орлеанска“. У тим дјелама дошла је да изражава његова револуционарност, револт против владарске самовоље и побуна против тираније.

Ево неколико Шилерових мисли:

★ Шепео мртвих створио је сваку домовину.

★ Зао глас чак и птице носе.

★ Човјек може бити јунак а да не опустоши земљу.

★ Индивидуалност почиње с патњом.

★ Иронија је обично храброст слабих а кукави члук јаких.

★ Искуство је увијек збир наших разочарања.

★ Истина постоји. Измишљати се може само лажа.

★ Ништа немам против глупака, али се увијек противим глупости.

Један од најпопуларнијих дјечјих пјесника, Јован Јовановић Змај знао је више него иједан наш пјесник да се приближи дјеци и боље него други да разумије њихову психу. Близак најмлађим читаоцима, такозваним „букварцима“, он је са очинском њежношћу пјевао за њих, учених љубави према народу и према свему што је добро и лијепо.

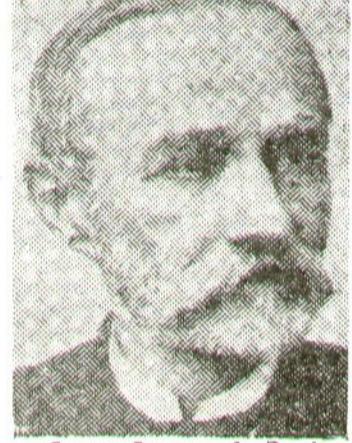
Рођен 1833. године у Новом Саду, студирао је најприје правне науке, а затим медицину. Радио је у Новом Саду као лјекар и умро у седамдесетпрој години живота, 1904, у Сремској Каменици.

Читавог живота писао је углавном лирске пјесме, пу не њежности, као у „Ђулићима“ и дубоког бола, као у „Ђулићима увеоцима“. Пишао је родољубиве, сатиричне, хумористичке и мисаоне пјесме, уређивао разноврсне књижевне и дјечје листове и часописе „Јавор“, „Жижка“, „Невен“, „Стармали“, а поједном од њих добио је и свој популарни надимак — Змај.

Пошто о свом дјетињству и школовању није готово ништа забиљежио, нити оставио за собом свој животопис ни мемоаре, послужио је студијом Васе Стјајића и књигом Милана Шевића, који су писали о овом нашем знајењима пјеснику.

Јован Јовановић Змај завршио је основну школу 1844. године у Новом Саду. У првом разреду учио је

слове и срицање, затим у другој години буквар и у трећој часловицама. — „Још ме и да-нас боли длан од онога пру-

Јован Јовановић Змај

та којим ми је покојни учитељ исалтир кроз длан у срце усађивао“ — сјећао се ка-

сније пјесник свог ћаковања. Поред псалтира, он је савлађивао чтење славенско, чтење мађарско, њемачко и латинско.

У најранијем дјетињству, а није касније, пјесник није хтио да се одваја од остале дјеце, да га сматрају за „господичића“, „немеша“ (племића), нити да га називају „младим господином“. Није носио рукавице и сламни шешир. Највише је друговоја с књигама, слушао пјесме и приче од своје тетке Мике, која је често долазила у кућу његових родитеља. Био је ујверен да су му њене пјесме и приче помогле да постане пјесник и да његове „Снохватаице“ нијесу ништа друго до дјеци бајки и пјесама што му их је она казivala.

Као ученик гимназије, према сјећању Михаила Политија Десанчића, много је чи-

тао, и то лектиру за старије. Као дјечак, често је одлазио у Сентомаш код дједа, Паје Гаванског, где је нашао скромну библиотеку, коју, на викну да чепрка по књигама, није остављао на мир. Пријатељи његових родитеља знали су да ће малишани највећу радост причинити ако му поклоне књиге.

Развијао се под утицајем народне поезије, пјесама Бранка Радичевића и Петефија, али је брзо нашао свој израз и постао један од најпопуларнијих српских пјесника, који је стиховима прогађао слободарске идеје свога времена.

Преводио је с мађарског (Петефија и Арања), њемачког (Гетеа), руског (Лјебомонтова и Пушкина), енглеског (Тенисона), огледао се у драмској литератури („Шаран“) и у прози („Видосава Бранковић“).

МАЈИ ЛЕКСИКОН

Чему нас учи марксизам

Свијет у коме живимо има своје законитости, које не можемо мијењати како нам се када прохтије, од данас до сјутра и промуздано. Он се, попут спирале, креће узлазном линијом, не враћајући се никад тамо одакле је пошао. Зато, да бисмо мијењали свијет, морамо се претходно упознati са „тајнама“ у његовом креатиљу. Томе нас учи марксизам, који открива особености развијатка природе, човјека и људског друштва, пока зујући нам шта је у том кретању одлучujuћe, како опно настаје и када води. Упоредо с тим, марксистичка наука подстиче да изграђујемо свијет у коме пеће бити робова и господара, богатих и сиромашних, већ ће сви људи бити равноправни и слобodни.

Ко жели да упозна како да учествује у изградњи савршенијег друштва, тај ће научи Карла Маркса упознавати вриједно и предано. Тек када буде схватио и разумио шта све марксизам открива и на шта подстиче, сваки појединач ће овладати оружјем против слабости и тешкоћа, а за грађење нових друштвених односа и погоднијих услова за живот и рад. Тим путем, ка бољем и пра веднијем животу, корача наша самоуправна социјалистичка заједница, која је прихватила марксистичко учение и оживотворује га у свакодневној пракси, утврђујући марксистичка опредељења у темеље нашега друштва.

Да би се постигао коначан циљ социјалистичке изградње и остварило комунистич

ко друштво, коме тежи марксистичко учење, потребно је да се са још више труда и прегалашта учвршију оно што је до сада постигнуто и

свакодневним животом и радом непрекидно спроводе у живот идеје творца Маркса, Енгелса, Лењина, Тита и других теоретичара марксизма.

Револуција и еволуција

Израз револуција, у најширем смислу ријечи, означава суштински прелаз из једног облика у други, из једног стања у друго. Он, прије свега, подразумева корjenjenje преобраџајом основних особина једне појаве или цјелине, а најчешће је упитању нагли и скоковити преобраџај.

Феудализам се, као историјски тип друштва, одликовао постојањем приватне својине и крупних земљишних посједа, који су се налазили у рукама племића, свјетовне и црквене властеле. Његове одлике су подијељеност друштва на класу власника — феудалце и класу потчињених — кметове. Такво стање продукционих односа доводи до експлоатације једног дијела друштва, у овом случају до израబљивања класе потчињених. Феудализам има, поред оних основних карактеристика, још неке мање важне одлике. Тако, пратила феудализам су цркве и утицај и готово општа религиозност. Феудалне државе су, по правилу, мале и

развојене, а на њиховом челу обично се налазе монарси.

Уколико би се укинуле основне одлике феудалног, па његовим рушевинама настало би ново друштво. Ако би се одстранио утицај цркве, ако би државом управљао парламент, а не краљ, то друштво би и даље остајало феудално, јер промјена из вјесних особина феудализма не би измијенила историјски тип друштва. Таква постепена промјена, при којој остављају битне одлике једне цјелине, назива се еволуција.

Између еволуције и револуције постоје многе разлике: у близини којом се одвијају и у снази, дубини и значају промјена и посљедица које изазивају. Ипак, та два процеса чврсто су међусобно повезана, јер низ мање важних промјена доводи временом до суштинског преобраџаја, као што нагли, корjenjenje, револуционарни преобраџај отвара пут многим узгредним и поступним промјенама.

ФИЛМСКИ исхрани

CARZ GBE

За улогу у филму „Додгило се једне ноћи“, снимљеном 1934. године, доbio је, на почетку филмске каријере, највеће признање које се додјељује посленицима на пољу се дме умјетnosti. Имао је тада тридесет и три године и свега три године стажа на филму.

Рођен је 1901. године у држави Охајо у Сједињеним Америчким Државама. Као дјечак послужио је у једној позоришној дружини са којом је прокрстарио САД. У току другог светског рата доbio је чин мајора у америчкој војсци. Снимио је велики број филмова, међу којима „Поли из циркуса“, „Прохујало са викором“, „Рониоци у пакао“ и „Зов дивљине“.

УЗ ЈУБИЛЕЈ
„ЗЕТЕ ФИЛМА“

ДВАДЕСЕТ ГОДИНА БРИГЕ О РЕПЕРТОАРУ

Придржавајући се правила да гледаоцима учини доступним најзнајнија дјела седме умјетности, „Зета филм“ је стекла и кроз свих двадесет година свог постојања задржала изузетан реноме: филмови који су на наше екране долазили посредством овог предузећа представљали су вриједна остварења свјетске кинематографије и, као таква, служила су не само за заштиту и разоноду, већ — што је од првог разредног значаја — и за васпитавање укуса многомилионске публике. „Шпица“ овог предузећа — Будва и море чине њену основу — била је за публику гаранција да ће оном што се у замраченој дворани два сата гледало моћи, послије пројекције, сатима да се ра змишља.

„Зета филм“ је у току про текле двије деценије одабрала и на биоскопски репертоар ставила око 600 играних и 450 краткометражних филмова и од једних и других израдила 6700 копија у укуп

СРЕДСТВА КОЈА СУ УЛАГАНА У НАДПРОСЛЕЧНЕ ФИЛМСВЕ ЧЕСТО СЕ НИЈЕСУ ВРАЋАЛА, АЛИ СЕ ДОБИЈАЛО У ДРУГОМ, ДАЛЕКО ВРИЈЕДНИЈЕМ ВИДУ, КОЈИ СЕ ДИНАРОМ НЕ МОЖЕ МЈЕРИТИ: ТЕ ФИЛМСВЕ МОГЛА СУ ДА ГЛЕДАЈУ И ДЈЕЦА БЕЗ ВОЈАЗНИДА ЂЕ СЕ ОТИСНУТИ СТРАНПУТИЦОМ

ција високог квалитета филмова може да послужи списак њихових аутора и protagonista на коме се, између много великанова седме умјетности, налазе Дејвид Грифит, Чаплин, Реноар, Донској, Стивенс, Дејвид Лин, Клузо, Кајат, Елија Казан, Рене Клер, Хатауеј, Фелини, Бондарчук, Антониони, Берланга, Барден, Клод Лелуш, Калатозов, Куросава, Ален Рене, Јуткевич, Чухрај, Хјустон, Гаврас, Вајлер, па Гreta Гарбо, Ана Мањани, Вилијам Холден, Хенри Фонда, Марчело Мастројани, Џон Вејн... Као својеврстан доказ

ционалним и интернационалним филмским смотрама. Они су као врхунска остварења најмлађе умјетности представљали значајан допринос квалитету југословенског репертоара који је својевремено стекао глас једног од најбољих у свијету. Међу три стотине изнадпресечних филмова налази се неколико десетина врхунских остварења чије су премијере представљале датуме у историји кинематографије. На прво место треба поменути Реноарову „Велику илузiju“ која је, као најкласичније дјело овог француског велика-

бичних ствари и топлином као код Чехова, „Улица“, први тријумф Федерика Фелинија, поред првог „Оскара“ за европски филм, добила је 170 награда и признања. Филмовима изузетне умјетничке вриједности прије су Клузоов „Надница за страх“ који чини част француској и свјетској кинематографији, „Балада о војнику“ и „Чисто небо“ Григорија Чухраја, Бондарчукова оптимистичка трагедија „Човјекова судбина“, „Ждрављи лете“ и „Непослато пи-

Миклоша Јанча, „Отело“ Орсона Велса, „Бесмртна љубав“ Пархоменка, „Пријеки суд“ Кости Гавраса и тако даље и тако даље.

Средства која су улагана у тај и такав репертоар често се нијесу враћала. Истрајавање на политици да приликом куповине филмова њихов квалитет буде одлучујући мјерило имало је почетком ове деценије за посљедицу опадање укупног прихода и дохотка радне организације. Тако је 1971. године једно од најакумулатив

„ЗЕТА ФИЛМ“ У БРОЈКАМА

Година	Укупан приход	Чист прих.	ЛД	Ф
Однос у расподјели:				
1956.	738.826	59,090	93%	7%
1957.	1,830.948	189.825	72%	28%
1958.	2.200.038	257.233	77%	23%
1959.	2,733.944	398.048	72%	28%
1960.	4,085.005	717.128	55%	45%
1961.	4,442.907	1,232.137	45%	55%
1962.	3,940.681	1,039.954	49%	51%
1963.	4,701.328	1,910.013	27%	73%
1964.	4,825.653	1,513.300	44%	56%
1965.	5,593.460	2,620.755	37%	63%
1966.	6,939.089	3,262.386	35%	65%
1967.	8,387.749	3,067.413	52%	48%
1968.	8,500.663	2,767.605	51%	49%
1969.	7,830.675	1,803.227	83%	17%
1970.	8,318.195	2,265.064	71%	29%
1971.	7,416.600	1,923.109	88%	12%
1972.	9,430.471	2,821.767	73%	27%
1973.	10,353.384	4,022.482	54%	46%
1974.	12,749.870	5,231.914	57%	43%
1975.	15,766.329	6,715.056	57%	43%
Свега:	130,785.815	43,826.506	55%	45%

1976/9 мјесеци.

Кадар из филма „Врхови Зеленгоре“

ној дужини од 13 милиона метара филмске траке. Ре-продуковано је пола милиона фотоса, одштампано четири милиона и двјеста хиљада плаката, десет милиона проспеката и преко шездесет каталога и других пропагандних публикација у тиражу од 120.000 комада. Са укупним филмским фондом остварено је 130 милиона динара (тринаест стarih милијарди) укупног прихода, што значи да је на жирорачун предузећа стизало пре ојечно по 18.000,00 динара дневно. Сваки члан колектива је у току 7.300 дана реализовао по 2,401.943,35 динара укупног прихода, а сваки појединачно је „издавао“ годишње у фондове по 30.000,00 динара — приближно колико су износила пројектна лична примања радника овог предузећа.

И летимичан осврт на структуру филмова по жанровима показује бригу о разноврсности репертоара и, у исто вријеме, о његовој идејној и умјетничкој вриједности. Тако прво место заузимају друштвене драме, затим комедије и сатири, акционе и психолошке драме, вестерни, историјски и револуционарни филмови. Као илустра

бриге о томе да се традиција не изневери може да послужи чињеница да је ово предузеће купило велики број филмова који су као значајна остварења свјетске кинематографије тријумfovали на међународним филмским фестивалима у Венецији, Кану, Карловим Варима, Берлину, Москви, Мар Дел Плати, Единбургту и другим на-

на, заузела пето место међу дванаест најбољих филмова ових времена. „Кратак сусрет“ Дејвида Лина, аутора филмова „Доктор Живаго“ и „Рајанова кћи“, можда је најљепше дело послијератне енглеске школе, које осваја суптиљношћу, психолошком тананошћу, реализмом који подсећа на Флобера, скривеном лириком о-

смо“ Калатозова, „Хирошима, љубави моја“ и „Прошли године у Маријенбаду“ Алена Ренеа, љубавна пјесма Клода Лелуша „Један мушкарац и једна жена“, Фелинијев анатемисани филм „Слатки живот“, Буњуолов скандалозни досије „Љепотица дана“, Минелијева љупка комедија „Жижки“ који је забиљежио недостигнут рекорд у кинематографији, овојивши девет „Оскара“, Антонионијева балада о романтичној љубави „Долина смрти“, „Демони“ и „Залубљене жене“ Кена Расела, екранизација романа „Браћа Карадаџа“, посљедњи филм Ивана Пирјева, Рјазманов „Комунист“, „Људи без наде“

нијих предузећа у Црној Гори, предузеће „Зета филм“, стигло на ивицу рентабилитета — да готово ни динара не издвоји у свој пословни фонд! Колектив се суочио са кризом, али није уступну пред стихијом, ни одустојао од заузетих критеријума, већ је испливао из тешкоћа и то захваљујући одличним филмовима, који су од стране Комисије за предикативацију посебно препоручени за биоскопски репертоар. Тако су уложена средстава на крају враћена у далеко вриједнијем виду: представљала су дугорочну инвестицију уложену у васпитавање укуса публике.

М. Л.

ПРАЗНИК ОСЛОБОДИЛАЧКЕ БОРБЕ И НАРОДНЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА ОПШТИНЕ БУДВА

И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН НАШЕ САМО УПРАВНЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ДОМО ВИНЕ

ОД СВЕГ СРЦА ЧЕСТИТАМО СВИМ РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА УЗ НАЈИСКРЕНИЈЕ ЖЕЉЕ ЗА ПЛОДОТВОРАН И УСПЛЕШАН РАД

КОЛЕКТИВ „ЗЕТА ФИЛМА“ — БУДВА

„Тајна успјеха“ ООУР „Словенска плажа“

Крајем октобра, када су сабрани резултати деветомјесечног пословања ХТП „Монтенегротурист“, ООУР „Хотели Словенска плажа“ нашла се на једном од чељних мјеста. Њен рад оцјењен је као веома добар, боли него у истом периоду прошле године.

Посјетили смо овај колектив који опслужује 1640 лежаја у хотелима „Интернационал“, „Адријатик“, „Славија“ и „Плажа“, као и ресторане „Зелени гај“ и „Плава школка“.

Погледајмо за час цифре по пословању у овој туристичкој сезони. У хотелима на Словенској плажи за девет мјесеци остварено је 270.502 ноћења, што је за 4.131 више него у истом раздобљу прошле године. Од тога, изражено у процентима, 86% су били гости из иностранства. Укупан приход износи 72.098.203 динара (ланције у исто вријеме износио 60.996.027), доходак 29.693.619 динара, односно за преко два милиона више него за девет мјесеци 1975. године. У трошено је средстава за 42.404.592 динара — девет милиона више него лани. За девет мјесеци остварен је остатак дохотка у износу од 1.835.144, док је у 1975, по де- ветомјесечном обрачуну, он био знатно већи — 6.341.096 динара.

Гледајући цифре, рекло би се да смо љетос слабије радили — каже Јубо Рађеновић, помоћник директора ООУР „Хотели Словенска плажа“. — До смањења остатка дохотка дошло је због новог начина обрачуне: урачуната је само наплаћена реализација. Имамо преко три милиона динара ненаплаћених услуга, што, наравно, није приказано у обрачуну. Поред тога, амортизација је, због ревалоризације основних средстава, ове године већа за три милиона, што, takođe, директно утиче на смањење дохотка. С обзиром да су наши објекти доста стари, преко три miliona утрошили смо на њиховом инвестиционом одржавању. Када се све то има у виду, може се закључити да је овогодишње пословање боље него што је било у исто вријеме прошле године.

Радним људима овог колектива „пошло је за руком“ да у њиховим објектима осјетно порасте ванпансонски промет, и то за око 3,5 милиона динара.

То је, поред осталог, омогутила тераса ресторана „Плава школка“ — објекта који изванредно послује и који је за девет мјесеци направио промет од 3,6 милиона динара.

Док су остали хотели на јужном Јадрану у јулу и августу „муку мутили“ како да попуни капацитете, хотели на Словенској плажи увијек су били пуни. Упитали смо директора ООУР, Пере Добрљанића, чemu то треба приписati.

— „Интернационал“ — ре- као је он — има све услове за рад зими и љети и познат је широм Европе, што, са свим сигурно, утиче и на про- дају капацитета „Адријатика“, „Славије“ и „Плаже“. Осим тога, цијене за домаће госте у нашим хотелима, биле су ниже за 75 динара по пансиону од оних у сусјед-ним хотелима. Забава је била разноврсна, и гости се ни-

„Плава школка“ — један од најатрактивнијих угоститељских објеката на нашој ривијери

јесу досађивали. Почек од терасе „Интернационала“, где је била музика за игру и где су се смјењивали по-

знати пјевачи, до старих градских пјесама у „Плавој школки“ — свуда је било весело. Морао бих да истак-

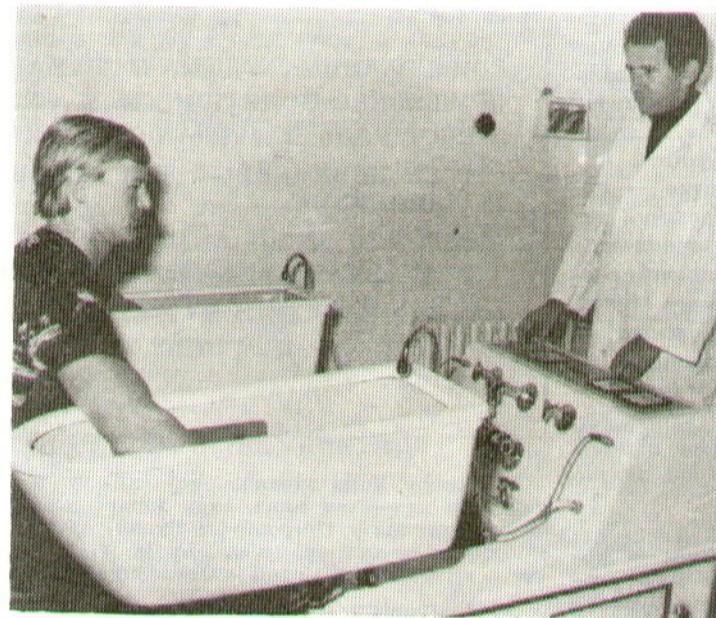
нем ванредно залагање свих радника нашег колектора: почев од кувара, који су у топлим кухињама на темпе-

ратури од преко 50 степени Целзијуса, обављали посао на опште задовољство, до портира, лифтобоја и чистачица. Ниво услуга порастао је, а лијепи резултати постигнути су и у штедњи.

Током врелих љетних дана овдје се никада није постављало питање ко је сезонски, а ко стални радник. Поешес и више часова дневно изгарали су сви на послу, како би примједби било што мање, како би собе биле што чистије, столови љетице уређени, а јеловници богатији. За прековремени рад нико није питао, а сваки је на крају награђен према свом учинку. Овдје се тако ради већ више година и ту је „тај на успјеха“ овог колектора.

С. Г.

У РЕКРЕАЦИОНОМ ЦЕНТРУ

У Рекреационом центру

Рекреациони центар не подсећа на болницу, а у њему се људи успјешно опорављају од многих болести данашњег доба. Пацијенти су у хотелским собама, а између доручка и руčka, долазе на терапију. Остало је слободно вријеме којисте како им најбоље одговара — у шетњи, пјесми и игри.

Рекреационо — рехабилитационо центар у хотелу „Интернационал“ „славија“ је ових дана трећу годину успјешног рада. Од како је отворен у њему се опорављало око 2000 лица, махом из иностранства.

У лијепо уређеним просторијама у хотелу налази се дијагностички центар и одјељење за терапију. Опрема — каква је потребна за овакав центар: рентген са ТВ монитором, ЕКГ апарати (портабил и троканални), спирометар, лабораторија, затворени базен с топлом морском водом, сауне, кнајп тუш, интерферентна струја, интерфејс вакуум масаже, микроталаси, ултразвук, кварц-солукс лампе, галваниска када, гимнастичка сала... Пацијенти су, најчешће, хрони-

чни реуматични болесници, с дегенеративним оболењима зглобова и кичме, периферног нервног система, сметњама у циркулацији крви, као и они с хроничним оболењима горњих респираторних путева, бронхитисом, синфизијом плућа и астматифорним бронхитисом.

— Најчешће нам долазе пацијенти из СР Њемачке и Финске — каже управник интерниста др Владимир Поповић, који од оснивања Центра води бригу да ова установа стекне што већи узлед.

— Са њима имамо уговоре, мада долазе и домаћи гости.

Као да није задовољан оним што Центар посједује, неуморни ентузијасти др Поповић стално истражују, жељеши да иновацијама освежији „репертоар“. Са др Јованом Цекићем, професором Београдског универзитета, организовао је неколико успјешних течајева против пушња. Тренутно се највише за интересовање за будванско блато (налази се на простору око старе аутобуске станице, према мору), које посједује сумпор и друге минерале, погодне за лијечење разних оболења.

— Јетос сам користио морски муль из Бигове и успјешно правио блатне купке које су се показале као веома добре. Уколико би се омогутило коришћење блата у Будви (треба уредити простор око старе аутобуске станице), увели бисмо и редовну терапију.

У Центру се користи и морска вода за разне инхалације, а Владимир Поповић се

живо интересује и за акупунтуру, која се све више пријењује у свијету. Већ је обилазио неке центре у СР Њемачкој како би се упознао са достигнућима у тој боји.

Пацијенти у највећем броју случајева одлазе задовољни боравком у хотелу „Интернационал“ и терапијама у Рекреационом центру. Јављају се писмима у којима има пуно хвале на рачун особља Центра, посебно др Поповића. Ели Фрас из Бремена пише да ће поново доћи, др Куно Видрић из Београда написао је пјесму у знак захвалности!

Центар сарађује с Реуматолошким институтом из Београда и другим медицинским установама у земљи. У њему се током зиме успјешно опорављају спортисти након повреда, за вријеме припрема у Будви и на Црногорском приморју.

Доктор Поповић и особље Центра настоје да што боље разумију госте и да им све срдно помогну. Зато редовно, током зиме, изучавају стране језике, па се не дешава да има неспоразума, да пациент не може да љекару саопшти своје невоље.

С. Грегорић

СВИЈЕТЉЕ ПРАЗНИКЕ НАШЕ ОСЛОБОДИЛАЧКЕ БОРБЕ И РЕВОЛУЦИЈЕ

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОВОЂЕЊА БУДВАНСКЕ ОПШТИНЕ И 29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН НОВЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

НАЈИСКРЕНИЈЕ ЧЕСТИТАМО СВИМ РАДНИМ ЈУДИМА И ГРАЂАНИМА СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ДОМОВИНЕ, УЗ СРДАЧНЕ ЖЕЉЕ ДА И У БУДУЋЕМ РАДУ ПОСТИЖУ СВЕ ВЕЋЕ УСПЛЕХЕ

MONTENEGROTURIST

OOУР "SLOVENSKA PLAŽA"

81310 BUDVA

TELEFONI: DIREKTOR B2-118, SEKRETAR B2-118, H. »INTERNACIONAL« B2-024, H. »ADRIATIK« B2-103, H. »SLAVIJA« B2-222
H. »PLAŽA« B2-032, PRODAJA B2-024 TELEX 61183 YU AVALA — BUDVA TEKUCI RACUN: 20710-1-3642

СНАБДИЈЕВАЊЕ — ЗАДЊА БРИГА

У снабдитељству и неорганизованост карактеристике су будванске трговине: прометом се на овом подручју бави 37 трговинских и других организација удруженог рада, које располажу с преко 90 продавница. Овакав број, истовремено, не значи и задовољавајућу снабдитељност, посебно када се има у виду да неке трговинске струке нијесу ни заступљене. Од 37 организација које се баве прометом роба, 36 их има сједишта ван општине, а у укупном промету учествују са око 40%. На тај начин се снабдитељност подручја одлива знатна маса новчаних средстава.

На многим скуповима и у свим информацијама које се припремају када се праве договори о сезони, констатује се да развој угоститељске дјелности у будванској општини није пратио одговарајући напредак трговине. Улажу се напори за повећање ван-пансионарске потрошње, а свима је јасно да се то не може ни замислити без добро организоване трговине, посебно када је у питању домаћа радионост и кампованање.

Предузимане су извјесне мјере за боље снабдитељство подручја општине. Трговинско предузеће „Јадран“ интегрисано је у ХТИ „Монтенегротурист“ као основна организација удруженог рада. Ефекат тог подухвата није дао очекиване резултате, па се намеће потреба да се предузму и друге мјере које би доприњеле да ово подручје буде боље снабдитељено и да се средства од промета евидентирају на жиро рачунима код СДК овог подручја.

СТУДИЈСКО ПУТОВАЊЕ

У циљу презентирања туристичке понуде Јужног Јадрана и успостављања контаката с туристичким радницима, „Јадрантурист“ је организовао десетодневно студијско путовање у Мађарску, Польску и Чехословачку, које ће трајати до 1. децембра. Програмом је предвиђено задржавање у Сегедину, Будимпешти, Кракову, Варшави, Вроцлаву, Прагу и на повратку у Биру, Братислави и поново у Будимпешти. У току боравка предвиђени су излети до Сентандреје у Мађарској и Карлових Вару у Чехословачкој, као и разговори с туристичким радницима главних градова три земље и представницима Привредне коморе Југославије.

Проблем снабдитељства нарочито је изражен за пријеме туристичке сезоне и у мањим насељима, која тада нараста у насеља од по десетак хиљада становника. Тако на подручју Бечића постоје само двије монтажне продавнице прехранбених артикала, а у Светом Стефану свега два киоска у којима се продају новине и сувенири. Као што се то има у виду не треба се чуди

на подручју Бечића постоје само двије монтажне продавнице, а у Светом Стефану свега два киоска у којима се продају новине и сувенири

ти примједбама грађана и туриста које су врло честе у, по правилу, уједињене.

— Снабдитељство је за сваку критику — каже Пере Миковић, радник ООУР „Свети Стефан“. — Сваке године о томе расправљамо, дају се обећања, али на томе се све завршава. Бавимо се високим туризмом, примамо госте из различитих земаља свијета, а за најмању ситницу и ми и они морамо плаћати такси до Будве да би смо се снабдјели.

— Иако се у цијелој земљи улажу напори да се због нестације меса повећа снабдитељност рибом, у будванској трговини у том погледу нема никаквог побољшања — рекао нам је пензионер Иван Бајић. — Једина продавница рибе је „Центропром“ и у њој је избор веома оскудан. Може се добити само смрзнута риба која изазива такав задах да човјек пожели да што прије напусти радњу. Будванска пијаца посебна је прича: неколико ситних препродајаца, с мало лука и кромпира, кајом-двије кисељака, покоји шипак... то је све што се на њој може купити.

— Заиста је интересантно — наставља Бајић — како будванска трговинска мрежа не може организовати стално снабдитељство квалитетним рибом као што то могу Тиват, Котор и Бар... Неснабдитељност се осјећа и у основним памирницама људске исхране. У Будви се може наћи, на пример, само скупља врста хљеба, док црног готово и нема, вальда због тога што је он знатно јефтинiji.

Трговине су слабо снабдитељене грађевинским материјалом и другом робом, широке потрошње која није кварљива, па су грађани будванске ривијере приморани да за најубичнију потрошницу иду у Котор, Тиват, или Бар. Можете обићи све будванске продавнице и киоске да бисте сазнали да једну обичну сијалицу за цепну лампу „они немају“, „не држе је“ или су је имали „на им је прошла“.

Једина свијетла тачка у будванској трговини је новоотворена књижара, која по свом асортиману и услуги може служити за примерје како се уз мало добре воље и болje организације може много урадити.

ДОМ
ЗДРАВЉА

КРУПАН КОРАК НАПРИЈЕД

Годинама смо служили увијек исту причу — како Будва нема доволно лекара, да је слабо организована дежурна служба, како недостају специјалистички прегледи, а за лабораторијске налазе мора се путовати у Котор, Цетиње или Титоград! Критиковали су грађани, домаћи, па и страни туристи који су боравили на будванској ривијери. И на многим састанцима друштвено-политичких организација ово питање је често постављено...

Љетос први пут није било приједби на рад Дома здравља у Будви. Туристи су се, чак, похвалио изражавали о раду лекара и осталог медицинског особља, о њиховој пожртвованости приликом пружања хитне помоћи, о предусретљивости и бризи о човјеку. Може се, без претјеривања, рећи да је здравствена служба, мада још увијек не онаква каква одговара реномеу наше општине и потребама њених житеља и гостију, знатно организованија него у прошлости.

Здравствена станица у Будви

— Већ одавно се осјећа потреба за амбулантом у Светом Стефану — наставља Марсенић. — Ми бисмо је већ раније формирали, али немамо гдје. Очекујемо да ће се у оквиру пословног центра у Пржни бити изграђене и просторије за амбуланту, јер не разполажемо финансијским средствима за њихову изградњу. У Будви треба градити нови Дом здравља, што је Самоуправна интересена заједница основне здравствене дјелатности радника и земљорадника предвидјела у петогодишњем плану. Такође је планирано и проширење здравствене станице у Петровцу.

СВИМ РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА НАШЕ ОПШТИНЕ, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАМО ПРАЗНИКЕ

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА НАШЕ ОПШТИНЕ

И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН СФР ЈУГОСЛАВИЈЕ

СА НАЈИСКРЕНИЈИМ ЖЕЉАМА ДА ВЕЋ ОСТВАРЕНИМ ПРИДРУЖУЈУ ЈОШ ВЕЋЕ УСПЛЕХЕ

КОЛЕКТИВ ДОМА ЗДРАВЉА

У оквиру Дома здравља, који запошљава педесетак лица, ради здравствена станица у Петровцу, амбуланта, дјечји диспанзер, лабораторија и зубне амбуланте у Будви и Петровцу.

— Кадровски је знатно ојачана здравствена служба — каже Миомир Марсенић, вршилац дужности директора Дома здравља. — По два љекара опште практике раде у Будви и Петровцу, а у Будви још интерниста и педијатар. Поред тога, гинеколог, хирург, окулист и оториноларинголог радовно долазе из Цетиња.

По ријечима Марсенића, уведена су стална дежурства, а током туристичке сезоне организују се теренске амбуланте (љекар, медицинска сестра и возач), што се показало као веома добро.

У оквиру Дома здравља успјешно послује и Служба за дератизацију, дезинфекцију и дезинсекцију, која је добитник Новембарске награде Скупштине општине. Као и ранијих година, и љетос су успјешно уништавани комари и друге штеточине које загађују човјекову средину и околину.

— Поншто за ову службу постоји велики интерес у нашој општини, требало би што прије наћи најногоднији облик њеног сталног финансирања, како би она дјеловала у правцу развоја туристичке привреде. Било би потребно формирати и епидемиолошку службу, за коју, такође, треба да буду заинтересоване све организације из наше комуне — рекао нам је, на крају, Миомир Марсенић.

Г.

ВЕЛИКЕ ПРАЗНИКЕ НАШЕ РЕВОЛУЦИОНАРНЕ БОРБЕ

22. НОВЕМБАР — 32-ГОДИШЊИЦУ ОСЛОБОЂЕЊА БУДВАНСКЕ ОПШТИНЕ

И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН САМОУПРАВНЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ДОМОВИНЕ

ОД СВЕГА СРЦА ЧЕСТИТАМО ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, НАШИМ ГРАЂАНИМА РАДНИМ КОЛЕКТИВИМА И СВИМ ТРУДБЕНИЦИМА ЈУГОСЛАВИЈЕ

Немпро

PРЕДУЗЕЋЕ ЗА УВОЗ - ИЗВОЗ ПРОИЗВОДЊУ И UNUTRAŠNJI PROMET — БЕОГРАД
ООУР — ПРОИЗВОДЊА СРЕДСТВА ЗА ЗАШТИТУ БИЛЈА,
ПРЕРАДУ ДРУГИХ НЕМИКАЛИЈА И НЕМЕТАЛА — ПЕТРОВАЦ НА МОРУ

ЖЕЛИМО НОВЕ ЈОШ ВЕЋЕ УСПЛЕХЕ У ДАЉОЈ ИЗГРАДНЈИ НАШЕ ЗЕМЉЕ

Будућност „Авале“

Резултати овогодишње туристичке сезоне још увијек се збирају и коначна оцјена биће позната тек након израде завршних рачуна. Но, и без података о броју туриста и Драган Чукин њења знамо да туризам ове године неће дати онолико колико се почетком године очекивало а дosta бучно најављивало. Тако нешто може се рећи да је објект на цијелoj јадранској обали, па, најврсно, и за оне у нашој општини.

ДРАГАН ЧУКИЋ, висококвалифицирани конобар, управник још „некрштеног“ ресторана до „Зета-филма“ (називају га незванично „Сунце“), примио је, како рече, овај објекат средином јула и, мада је промет био доста добар, он оматра да је кишовито лето учинило да он не буде знатно бољи.

— Није моје да дајем оцјене о туристичкој сезони, чити о пословању основне организације удруженог рада „Аvala“ у којој радим, то ће рећи позванији, али, ипак, овог лета је свуда било мање послага него што се очekivalo. Радници у нашој организацији су током јуна, јула и августа и буквально били даноноћно у „Аvali“, ресторану „Хаваји“ на Шкољу, у „Видиковцу“ и другим нашим објектима. Трудили су се да задовоље гости, и то ће се сигурно осjetiti у

УЛАГАЊЕМ ОКО 35 МИЛИОНА ДИНАРА У ТОКУ НАРЕДНИХ ПЕТ ГОДИНА ПРВЈЕНАЦ ТУРИЗМА НА БУДВАНСКОЈ РИВИЈЕРИ ДОБИЋЕ „А“ КАТЕГОРИЈУ

троле. Његова искреност, брига за већи доходак, љубав према послу и људима, учинили су да је његово присуство у разним представничким тijелима увијек било добродошло, да никад није изневерио указано повјерење, које је, изузетно вриједан и сајвјестан, увијек знао да отправи.

— Ресторан у коме радим изванредан је објекат, али промет у њему још није онакав какав би могао да буде. Од почетка рада до 1. октобра у њему је просечно остваривано по 14.000 динара промета дневно. То није лоше, али могућности су знатно веће и морамо их искористити. Овај атрактивни објекат, који је већ „освојио“ Будванску радиће и током зиме — ових дана у њему је уведено парно гrijanje.

— ... „Аvala“, мислим на хотел, прилично је дотрајала и не може ни издалека да пружи што би давао када би му категорија била већа. То ће бити могуће тек након адаптације. Не треба заборавити да је овај објекат изграђен 1938. године, да његов комфор не одговара савременој туристичкој понуди, да нема базена, централног гrijanja и других погодности за рад у току зиме.

Макета одмаралишта у Бечићима на коме су већ почели радови

На прагу остварења програма за 1976 годину

Самоуправна интересна заједница за изградњу и уређење општине Будва је на прагу остварења амбициозног програма рада и финансијског плана за 1976. годину који износи око 30,000.000 динара. Вишегодишњи и годишњи програми рада Заједнице у потпуности су усклађени с просторним (урбанистичким) плановима општине. При томе се води рачуна о рационалном коришћењу простора на мјасијењеног за изградњу објекта.

У доношењу и реализацији програма рада, финансијског плана и других задатака који су од изузетног, посебног значаја за развој наше комуне учествује велики број грађана и радних организација. Широка примјена делегатског система пружила је могућност да општедруштвени интереси буду од прворазредног значаја и потисну синоспективничке апетите појединача. Изградњом инфраструктурних комуналних објеката на подручју општине у првом реду се задовољавају шире друштвене потребе, а потом и појединачни интереси грађана.

Задаци са којима се Заједница свакодневно суочава су веома обимни и одговорни. Ту су обавезе према банкама у вези отплате кредита за изградњу водоводног система „Подгорска врела — Пржно“, затим наслијеђене нерашчишћене финансиске и друге обавезе ранијег Фонда за изградњу комуналних објеката Скупштине општине Будва, па неријешени имовинско-правни односи. Посебно је питање одређивања накнаде ранијим власницима у предметима национализованог земљишта из много ранијег периода и чињеница да се уређивању грађевинског земљишта није прилазило плански. Све

то и примјена одређених економских категорија чини тешкоће у разрјешавању проблема Самоуправе интересне заједнице за изградњу и уређење општине Будва.

Сарадња са мјесним заједницама од изузетног је значаја, нарочито када се ради о комуналним објектима који својевремено нијесу изграђени нарочито у породичним насељима, о изградњи тзв. секундарне мреже водовода и канализације, прилазних путева и о решавању других потреба грађана. Заједнички проблеми сукцесивно се решавају, према прилику средстава и финансијским могућностима.

Изградња одмаралишта за раднике у Бечићима и Кукачком потоку, Поште у Будви, стамбених зграда у друштвеној својини у Будви и насељу „Нерин“ у Петровцу, при чему се рјешава и основна саобраћајница Петровца, Центра у Пржну и других објеката на подручју општине доприноси јачању економске моћи и побољшању основне гране привреде нашег подручја — туризма, с једне, и задовољењу потреба грађана, с друге стране.

У току су припреме за изградњу комплетног система канализације Будва — Бечићи. Граде се разни објекти инфраструктуре.

Све то резултат је удржених снага и зјадничких напора свих радних људи, радних организација, мјесних заједница, грађана и других субјеката укључених преко својих делегата у рад и све проблеме ове Заједнице. Тако удрженим снагама, узајамним разумевањем и обједињеним напорима могу се постићи и већи резултати чему и теки ова интересна заједница.

СВИМ РАДНИМ ЉУДИМА, ГРАЂАНИМА НАШЕ ОПШТИНЕ, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА НАЈИСКРЕНИЈЕ ЧЕСТИТАМО ВЕЛИЧАНСТВЕНЕ ПРАЗНИКЕ

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА ОПШТИНЕ БУДВА

И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН СФР ЈУГОСЛАВИЈЕ

СА НАЈСРДАЧНИЈИМ ЖЕЉАМА ДА У БУДУЋЕМ РАДУ ПОСТИЖУ ЈОШ ВЕЋЕ РАДНЕ ПОВЈЕДЕ У ИЗГРАДЊИ НАШЕ САМОУПРАВНЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ДОМОВИНЕ

КОЛЕКТИВ ООУР „АВАЛА“ — БУДВА

коначном збиром. Било је, међутим, до ста објективних тешкоћа које су утицале да овогодишња сезона донекле омане.

Сваки вриједни радник, који је на недавном збору угоститељских и туристичких радника Црне Горе освојио назив најбољег радника — самоуправљача, изузетно скроман, једва нам је рекао нешто више о себи, сматрајући да он ни по чему „није за новине“, да у његовој и другим организацијама удруженог рада има добрих радника о којима треба писати. Скоро двије деценије ради у угоститељству, а пуних 13 година је у Будви. Ускоро ће завршити вишу угоститељску школу. До сада је више пута биран у самоуправне органе предузећа у којима је радио. Био је, између остalog, секретар основне организације Савеза комуниста у „Аvali“, члан радничког савјета и самоуправне радничке кон-

у жељи да и у будућем раду постижу све веће успјехе на свим пољима стварања и славља ослободилачке борбе дочекују са новим радним побједама, од свега срца честитамо празнике

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА НАШЕ ОПШТИНЕ

И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН НАШЕ САМОУПРАВНЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ДОМОВИНЕ

СВИМ РАДНИМ ЉУДИМА, ГРАЂАНИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА

САМОУПРАВНА ИНТЕРЕСНА ЗАЈЕДНИЦА ЗА ИЗГРАДЊУ И УРЕЂЕЊЕ ОПШТИНЕ

И

ЗАВОД ЗА ИЗГРАДЊУ И УРЕЂЕЊЕ ОПШТИНЕ БУДВА

С. Г.

КОМУНАЛНИ ИНФОРМАТОР

САМОУПРАВНИ СПОРАЗУМ

О ИЗДВАЈАЊУ, УДРУЖИВАЊУ И УСМЈЕРАВАЊУ СРЕДСТАВА ЗА СТАМБЕНЕ ПОТРЕБЕ НА ПОДРУЧЈУ ОПШТИНЕ БУДВА

На основу члана 7. Закона о самоуправним интересним заједницама становаша („Сл. лист СР Црне Горе“ број 32/74), члана 125 Статута СО Будва („Сл. лист СР Црне Горе“ број 15/74), члана 9, 10. и 11. Статута Самоуправне интересне заједнице општине Будва, те на основу Закона о издавању и усмјеравању средстава за стамбену изградњу („Сл. лист СРЦГ“ број 40/75), закључује се:

Члан 1.

У циљу намјенског и рационалног коришћења средстава, обезбеђење изградње становиша, побољшања услова становаша и накнаде дјела станарина појединачних категорија корисника становиша (у даљем тексту: стамбене потребе), а у складу с програмом о рјешавању стамбених потреба Самоуправне интересне заједнице становаша Будва, радници у основним организацијама удруженог рада и другим самоуправним организацијама и заједницама с подручја општине Будва, издавају и удружују средстава за рјешавање стамбених потреба радника, радних људи и грађана општине Будва.

Члан 2.

Основне организације удруженог рада, друге самоуправне организације и заједнице (у даљем тексту: организације), у складу с програмом о рјешавању стамбених потреба, издјају средстава за стамбене потребе по стопи од 6%, а примјењују се на укупан инос средстава из којих се плаћа допринос из личног дохотка из радног односа.

Средства из става 1. овог члана организације издјају сваког мјесеца приликом исплате личних доходака и сваке друге исплате средстава из којих се плаћа допринос из личног дохотка из радног односа.

Члан 3.

Самоуправне интересне заједнице пензијског и инвалидског осигурања издавају средстава за стамбене потребе по стопи од 6%, а обрачунава се на укупан инос пензијског и инвалидског осигурања.

Члан 4.

Радницима запосленим код радних људи који самостално обављају дјелатност личним радом, обезбеђују се средства за стамбене потребе у висини и под условом утврђеним колективним уговором који закључује Општинско синдикално вijeće и Привредна комора СРЦГ. Стапа издавања из става 1. овог члана не може бити нижа од 6%.

Члан 5.

Организације су се сагласиле да се издавају средства по стопи од 6% за рјешавање стамбених потреба у општини Будва у самоуправну интересну заједницу становаша Будва (у даљем тексту: Заједница становиша).

Члан 6.

Издвојена и удружене средства из члана 2, 3. и 4. овог Споразума користиће се:

1. За изградњу или куповину становиша у друштвеној својини.
2. Као учешће за коришћење кредита за изградњу, односно куповину становиша у друштву који својини.
3. За давање кредита за изградњу или куповину становиша у својини.
4. За побољшање услова становиша у постојећим становишима.
5. За накнаду дјела становише појединачних категоријама који становиши.

Члан 7.

Осим средстава из члана 5. овог Споразума удружију се:

- средства амортизације од стамбених зграда и становиша у друштвеној својини,
- средства из станарине која преостаја по намирењу свих обавеза,
- средства пословних банака.

Члан 8.

Заједница становиша обавеза је да у року од 15 дана од дана ступања на снагу овог Споразума донесе програм о рјешавању стамбених потреба који не садржати:

- број и структуру становиша у друштвеној својини који ће се изградити или по другом основу стећи, ради давања на коришћење,
- процјену средстава за финансирање стамбене изградње у планском периоду,
- начине и облике удружења средстава за стамбену изградњу,
- обим средстава намјењених за побољшање услова ста-

новања (адаптација, модернизација, санација постојећих објеката),

— динамику рјешавања стамбених потреба.

Члан 9.

Стопа издавају и удружења средстава од 6% распоређује се:

1. 4% за рјешавање стамбених потреба организација — учесници Споразума.

2. 2% за остваривање циљева солидарности у рјешавању стамбених потреба у општини Српци.

Члан 10.

Учешће Заједнице пензијског и инвалидског осигурања у остваривању циљева солидарности у рјешавању стамбених потреба у општини Српци.

Износ средстава за намјене из става 1. овог члана и начин управљања овим средствима утврди се друштвеним договором који ће закључити Самоуправне интересне заједнице становиша, Републички одбор СУВНОР и Републичко вijeće синдиката.

Члан 11.

Средства која се сходно члану 9. и 10. овог Споразума издавају за остваривање циљева солидарности користиће се за рјешавање стамбених потреба:

1. Радници у организацијама које за ту сврху не располажу довољним средствима

2. Самохраних родитеља погинулих бораца НОР

3. Носилаца „Партизанске споменице 1941“

4. РВИ-а којима је признато својство бораца НОР од прије 9. септембра 1943. године

5. Борцима НОР којима је признано својство бораца од 1941. 1942. и 1943. године прије 9. септембра 1943. године

6. Породицама погинулих и умрлих бораца, дјеци палих и умрлих бораца која су трајно неспособна за привређивање и мироподеким војним инвалидима.

7. Учесницима НОР послије 9. септембра 1943. године и учесницима НОР од 1944. године.

Расподјелу средстава намјених за остваривање циљева солидарности ходи се складно члану 9. и 10. овог Споразума.

Одлуку о расподјели средстава и становиша из чл. 11. доноси са посебном комисијом за рјешавање стамбених потреба учесника у НОР коју формира Општински одбор СУВНОР и СИЗ становиша Будва. Комисија је орган СИЗ — становища Будва. Комисија ће прије одлучивања прибавити сагласност Општинског одбора СУВНОР Будва.

Одлуку о расподјели средстава из члана 11. став 1. тачка 3.

јединице становиша, а по предлогу Општинског синдикалног вijeћа.

Одлука из претходног става доноси се до 31. децембра за наредну годину, а за 1976. годину. Одлука ће се донојети најкасније за 15 дана од дана ступања на снагу овог Споразума.

Члан 12.

Из средстава усмјерених за рјешавање стамбених потреба учесника НОР ратних и мироподеких војних инвалида издаваје се дојлоц за остваривање циљева солидарности у рјешавању стамбених потреба тих лица у Српци.

Износ средстава за намјене из става 1. овог члана и начин управљања овим средствима утврди се друштвеним договором који ће закључити Самоуправне интересне заједнице становиша Будва, радници у организацијама које за ту сврху не располажу довољним средствима

и учесници Споразума.

Износ средстава за намјене из става 1. овог члана и начин управљања овим средствима утврди се друштвеним договором који ће закључити Самоуправне интересне заједнице становиша Будва, радници у организацијама које за ту сврху не располажу довољним средствима

и учесници Споразума.

Износ средстава за намјене из става 1. овог члана и начин управљања овим средствима утврди се друштвеним договором који ће закључити Самоуправне интересне заједнице становиша Будва, радници у организацијама које за ту сврху не располажу довољним средствима

и учесници Споразума.

Износ средстава за намјене из става 1. овог члана и начин управљања овим средствима утврди се друштвеним договором који ће закључити Самоуправне интересне заједнице становиша Будва, радници у организацијама које за ту сврху не располажу довољним средствима

и учесници Споразума.

Износ средстава за намјене из става 1. овог члана и начин управљања овим средствима утврди се друштвеним договором који ће закључити Самоуправне интересне заједнице становиша Будва, радници у организацијама које за ту сврху не располажу довољним средствима

и учесници Споразума.

Износ средстава за намјене из става 1. овог члана и начин управљања овим средствима утврди се друштвеним договором који ће закључити Самоуправне интересне заједнице становиша Будва, радници у организацијама које за ту сврху не располажу довољним средствима

и учесници Споразума.

Износ средстава за намјене из става 1. овог члана и начин управљања овим средствима утврди се друштвеним договором који ће закључити Самоуправне интересне заједнице становиша Будва, радници у организацијама које за ту сврху не располажу довољним средствима

и учесници Споразума.

Износ средстава за намјене из става 1. овог члана и начин управљања овим средствима утврди се друштвеним договором који ће закључити Самоуправне интересне заједнице становиша Будва, радници у организацијама које за ту сврху не располажу довољним средствима

и учесници Споразума.

Износ средстава за намјене из става 1. овог члана и начин управљања овим средствима утврди се друштвеним договором који ће закључити Самоуправне интересне заједнице становиша Будва, радници у организацијама које за ту сврху не располажу довољним средствима

и учесници Споразума.

Износ средстава за намјене из става 1. овог члана и начин управљања овим средствима утврди се друштвеним договором који ће закључити Самоуправне интересне заједнице становиша Будва, радници у организацијама које за ту сврху не располажу довољним средствима

и учесници Споразума.

Износ средстава за намјене из става 1. овог члана и начин управљања овим средствима утврди се друштвеним договором који ће закључити Самоуправне интересне заједнице становиша Будва, радници у организацијама које за ту сврху не располажу довољним средствима

и учесници Споразума.

Износ средстава за намјене из става 1. овог члана и начин управљања овим средствима утврди се друштвеним договором који ће закључити Самоуправне интересне заједнице становиша Будва, радници у организацијама које за ту сврху не располажу довољним средствима

и учесници Споразума.

Износ средстава за намјене из става 1. овог члана и начин управљања овим средствима утврди се друштвеним договором који ће закључити Самоуправне интересне заједнице становиша Будва, радници у организацијама које за ту сврху не располажу довољним средствима

и учесници Споразума.

Износ средстава за намјене из става 1. овог члана и начин управљања овим средствима утврди се друштвеним договором који ће закључити Самоуправне интересне заједнице становиша Будва, радници у организацијама које за ту сврху не располажу довољним средствима

и учесници Споразума.

Износ средстава за намјене из става 1. овог члана и начин управљања овим средствима утврди се друштвеним договором који ће закључити Самоуправне интересне заједнице становиша Будва, радници у организацијама које за ту сврху не располажу довољним средствима

и учесници Споразума.

Износ средстава за намјене из става 1. овог члана и начин управљања овим средствима утврди се друштвеним договором који ће закључити Самоуправне интересне заједнице становиша Будва, радници у организацијама које за ту сврху не располажу довољним средствима

и учесници Споразума.

Износ средстава за намјене из става 1. овог члана и начин управљања овим средствима утврди се друштвеним договором који ће закључити Самоуправне интересне заједнице становиша Будва, радници у организацијама које за ту сврху не располажу довољним средствима

и учесници Споразума.

Износ средстава за намјене из става 1. овог члана и начин управљања овим средствима утврди се друштвеним договором који ће закључити

Град — хотел „Свети Стефан“

ВЕЛИКЕ ПРАЗНИКЕ РЕВОЛУЦИОНАРНЕ БОРБЕ НАШИХ НАРОДА

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА НАШЕ ОПШТИНЕ

И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН НАШЕ ДОМОВИНЕ

НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАМО СВИМ НАШИМ РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА, УЗ НАЈЉЕПШЕ ЖЕЉЕ ЗА ДАЉЕ УСПЈЕХЕ И СВЕ ВЕЋЕ РЕЗУЛТАТЕ У ИЗГРАДЊИ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

КОЛЕКТИВ ООУР
„СВЕТИ СТЕФАН“

Хотел „Сутјеска“

СВИМ ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, ГРАЂАНИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА ЧЕСТИТАМО ОД СВЕГ СРЦА

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА БУДВАНСКЕ ОПШТИНЕ

И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН САМОУПРАВНЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

СА НАЈИСКРЕНИЈИМ
ЖЕЉАМА ДА У БУДУЋЕМ РАДУ ВЕЋ ИЗВОЈЕВАНИМ ПРИДРУЖУЈУ НОВЕ ЈОШ ВЕЋЕ РАДНЕ ПОВЈЕДЕ

„Школа“ Миће Матића

На збору угоститељских и туристичких радника, одржаном недавно у Будви, у такмичењу кувара и посластичара истакли су се радници основне организације удруженог рада „Палас“ из Петровца на мору, којима је, међу осамдесет кувара излагача, припадо шеснаест златних и седам сребрних медаља. У појединачној конкуренцији најбоље резултате постигло је двадесетогодишњи Зоран Матић, чији је рад „Ловачка прича“ побудио велико интересовање присутних, јер је, био заиста, оригиналан.

Кулинаре „Паласа“ предводио је на овом такмичењу Мићо Матић, један од водећих мајстора у овој веома цијењеној вјештини. Он је прошле године на међународном такмичењу у Аустрији освојио назив најбољег кувара. Кувао је, између осталих, и за норвешког краља Олафа, освојио више медаља, диплома и признања, али, како каже, највише је задовољан овим садашњим успјехом. Јер — додаје он — на Црногорском приморју, а посебно у Петровцу, има доста врсних кувара од чијег даљег усавршавања за виски добрим дијелом успјех туристичке понуде у овом региону.

Мићо Матић је релативно млад — има само 45 година, а већ 27 година ради у кухињама најпознатијих хотела у нашој земљи. Доста времена провео је на усавршавању у европским и светским центрима. Недавно је покренуо иницијативу за оснивање неке врсте сталешке организације — Подсекције кувара Црне Горе — у коју је учлањено седамдесет лица.

Што се тиче послса кога обављам, ситуација у Црној Гори знатно је другачија него прије седамнаест година, када сам први пут стигао на будванску ривијеру. Многи млади људи постижу изузетно добре резултате као Вељко Шоља, Душко Ђуковић и Боса Ђурчић, које сам затекао као тек свршене ћаке, а данас су то прави мајстори. Преко Подсекције немо се лакше окупљати и помогати једни другима. Током зиме требало би шефове кухиња и истакнутије куваре слати на усавршавању у разне центре широм земље, па и у Европи. Вјерујте, школа кувара даје само основна знања, а мајstor се постаје кроз свакодневну праксу. То знам из властитог искуства — највише сам научио ради у хотелима код познатих мајстора.

Оцјењујући први збор угоститељских и туристичких радника Црне Горе, Мићо Матић је истакао да је цјелокупно угоститељство у нашој Републици напредовало. Имамо приличан број хотела и кувара, који нијесу још увијек доволно стручни, нарочито они у сјеверним крајевима, па би требало организовати семинаре на којима би они искренији помагали друговима с мање искуства. Свјестан колико добри кувари значе за реноме хотела у којима раде, Матић је изразио спремност да преко семинара или практичног рада у другим мјестима преноси своје знање и искуство на куваре. За оспособљавање у првом реду долазе у обзир они млађи који су тек изашли из школских

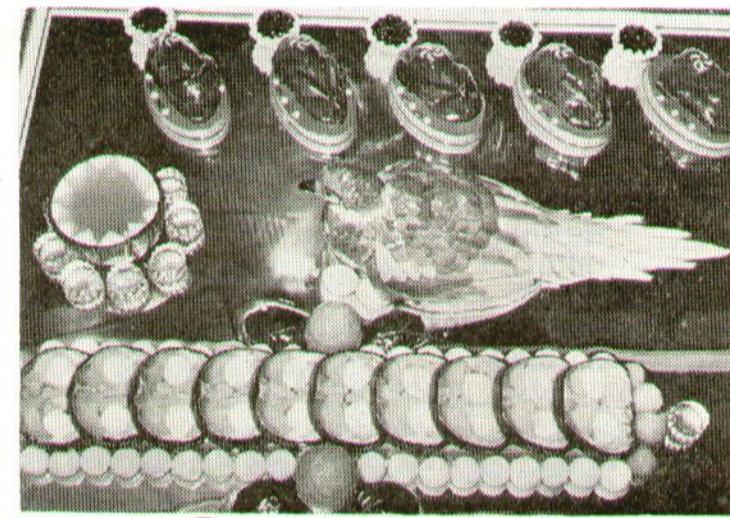
врсни кулинар заслужан је што је екипа ООУР „ПАЛАС“ освојила 16 златних и 7 сребрних медаља

клупа и сретају се с послом који је веома сложен и врло одговоран.

Ситуран сам — рекао нам је Матић на kraju — да

млади желе да сазнају што више и прору у тајне пози ва коме су се посветили. Зна чи, на њиховим организацијама удруженог рада је да им то омогуће, како би овај крај наставио традицију врсних мајстора, коју је започео мајстор Душан Миковић, чије име носи такмичење угоститеља Црне Горе, које ће, надам се, постати традиционално.

С. Грегорић

„Ловачка прича“ Зорана Матића

У ЖЕЉИ ДА ПРАЗНИЦИМА БОРБЕ ЗА СЛОБОДУ ПРИДРУЖУЈУ ВЕЛИЧАНСТВЕНА СЛАВЉА НОВИХ РАДНИХ ПОВЈЕДА ОД СВЕГ СРЦА ЧЕСТИМАТО

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА НАШЕ ОПШТИНЕ

И

29. НОВЕМБАР — ДАН РЕПУБЛИКЕ

СВИМ НАШИМ ТРУДБЕНИЦИМА, ГРАЂАНИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА

КОЛЕКТИВ ООУР „ПАЛАС“
— ПЕТРОВАЦ НА МОРУ

„ЛИЧНА КАРТА“ ИНДУСТРИЈСКЕ ПЕКАРЕ

У Индустијској пекари у Будви може, да се, када то потребе тржишта захтијевају, у току 24 часа произведе око 42 тоне бијелог, полубијелог, ражаног, мљечног, и луксузног хљеба, кифли, багета и земички. Овакви резултати постизују се захваљујући раду у три смјене и чињеници да се пекари овог вриједног колективна, са око сто тона произведеног хљеба по раднику, налазе у самом врху пекарске индустрије у нашој земљи.

Интересантно је истаћи да у току туристичке сезоне ова „Фабрика хљеба“ не може да у потпуности задовољи потребе тржишта, па се у данима пуне производње пушта у погон соп-

СВИЈЕТЛЕ ПРАЗНИКЕ ОСЛОБОДИЛАЧКЕ БОРБЕ И НАШЕ НАРОДНЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА БУДВАНСКЕ ОПШТИНЕ

И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН СФР ЈУГОСЛАВИЈЕ

ЧЕСТИТАМО СВИМ ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, ГРАЂАНИМА И РАДНИМ ЉУДИМА НАШЕ ДОМОВИНЕ

ŽITOKOMBINAT

PREDUZEĆE ZA PROMET I PRERAĐU ŽITARICA NA VELIKO I MALO

GABONAFELDOLGOZÓ KIS- ÉS HAGYKERESKEDELMI VÁLLALAT • BÁCSKA TOPOLA

ООУР ИНДУСТРИЈСКА ПЕКАРА — БУДВА

ЈУГОСЛОВЕНСКА ИНВЕСТИЦИОНА БАНКА

БЕОГРАД

ОБАВЉАМО СВЕ БАНКАРСКЕ ПОСЛОВЕ, ПРИМАМО УЛОГЕ НА ШТЕДЊУ, ОТВАРАМО ТЕКУЋЕ И ЖИРО РАЧУНЕ И ОДОБРАВАМО ПОТРОШАЧКЕ КРЕДИТЕ.

ВЛАСНИЦИ ШТЕДНИХ КЊИЖИЦА УЖИВАЈУ РАЗНЕ ПОГОДНОСТИ ЗА ДОВИЈАЊЕ КРЕДИТА.

ШТЕДИТЕ КОД ЈУГОСЛОВЕНСКЕ ИНВЕСТИЦИОНЕ БАНКЕ БЕОГРАД!

*

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА НАШЕ ОПШТИНЕ

И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН СФР ЈУГОСЛАВИЈЕ

ЧЕСТИТАМО ОД СВЕГ СРЦА СВОЈИМ ШТЕДИШАМА ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, РАДНИМ ЉУДИМА И СВИМ НАШИМ ГРАЂАНИМА

КОЛЕКТИВ ЈУГОСЛОВЕНСКЕ ИНВЕСТИЦИОНЕ БАНКЕ БЕОГРАД ФИЛИЈАЛА — КОТОР ЕКСПОЗИТУРА — БУДВА

СВИМ СВОЈИМ ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА ОД СВЕГ СРЦА ЧЕСТИТАМО

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА БУДВАНСКЕ ОПШТИНЕ И 29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН СФР ЈУГОСЛАВИЈЕ

СА НАЈИСКРЕНИЈИМ ЖЕЉАМА ДА ПРАЗНИКЕ НАШЕ РЕВОЛУЦИЈЕ ПРОСЛАВЉАЈУ ЗАЈЕДНО СА СВЕ ВЕЋИМ РАДНИМ ПОВЈЕДАМА

ХТП „МОНТЕНЕГРОТУРИСТ“ ООУР ЈАДРАН

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА ОПШТИНЕ БУДВА

И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН НАШЕ ДОМОВИНЕ

ЧЕСТИТАМО НАЈИСКРЕНИЈЕ СВИМ ПОТРОШАЧИМА, ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, ГРАЂАНИМА, РАДНИМ И ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА СА ЖЕЉАМА ДА И УБУДУЋЕ БИЉЕЖЕ СВЕ ВЕЋЕ УСПЛЕНЕ И РАДНЕ ПОБЈЕДЕ

KOSOVO

Export

POLJOPRIVREDNO INDUSTRIJSKI KOMBINAT
KOMBINAT INDUSTRIJAL BIJĘŠOR
PRIŠTINA — PRISHTINA
Pošt. fah. #7

YUGOSLAVIA

ПРОДАВНИЦЕ БУДВА

НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАМО СВИМ РАДНИМ ЉУДИМА, ГРАЂАНИМА И СВОЈИМ ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА НАСТУПАЈУЋЕ ПРАЗНИКЕ НАШЕ ОСЛОБОДИЛАЧКЕ БОРБЕ

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА БУДВАНСКЕ ОПШТИНЕ

И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН НАШЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ДОМОВИНЕ

СА ЖЕЉАМА ЗА НОВЕ УСПЛЕНЕ И ЈОШ ВЕЋЕ РАДНЕ ПОБЈЕДЕ

КОЛЕКТИВ ООУР ПТТ БУДВА

На аеродруму у очекивању гостију

СВОЈИМ ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА, РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА ОД СВЕГ СРЦА ЧЕСТИТАМО ПРАЗНИКЕ НАШЕ ОСЛОБОДИЛАЧКЕ БОРБЕ И НАРОДНЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

22. НОВЕМБАР — ДАН ПОЧЕТКА РАДА У СЛОБОДИ

И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН СФР ЈУГОСЛАВИЈЕ

СА НАЈЉЕПШИМ ЖЕЉАМА ДА У БУДУЋЕМ РАДУ ПОСТИЖУ СВЕ ВЕЋЕ РЕЗУЛТАТЕ У ИЗГРАДЊИ САМОУПРАВНЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ДОМОВИНЕ

ХТП „МОНТЕНЕГРОТУРИСТ“

ООУР „ЈАДРАНТУРИСТ“ — БУДВА

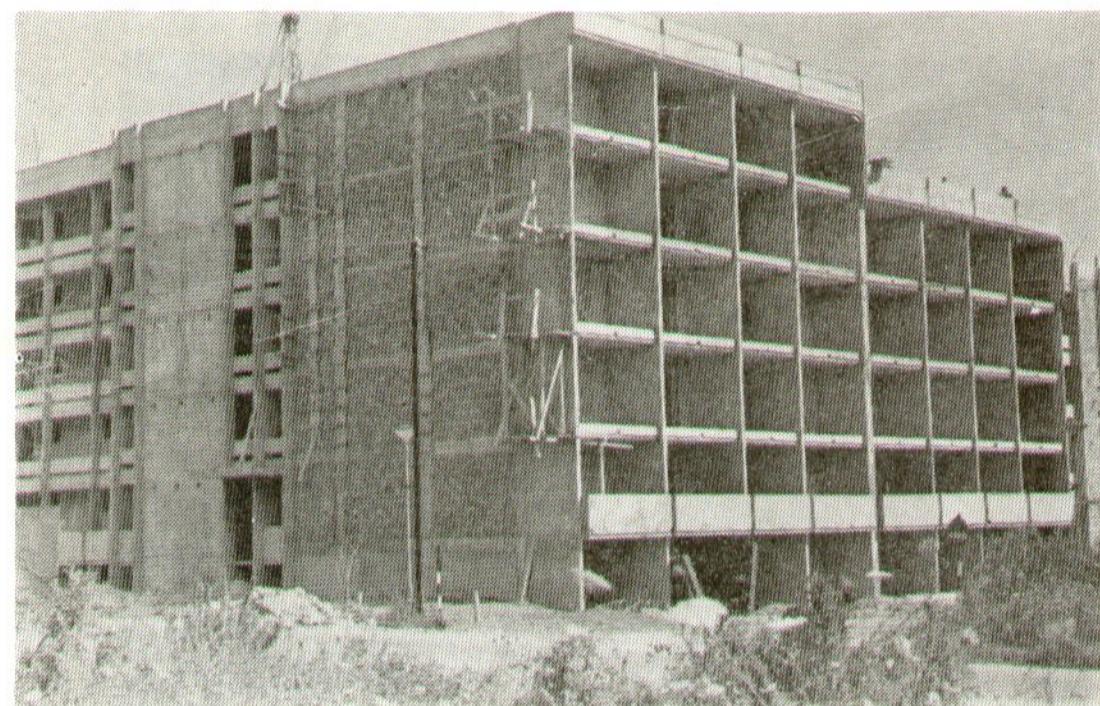
ГРАЂЕВИНСКО ПРЕДУЗЕЋЕ „РАДНИК“ — ДОБОЈ

ЈЕ РАДНА ОРГАНИЗАЦИЈА ОСПОСОБЉЕНА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ СВИХ ОБЈЕКАТА У ВИСОКОЈ И НИСКОЈ ГРАДЊИ.

У ТОКУ 30-ГОДИШЊЕГ РАДА У ЈУГОСЛАВИЈИ И ВАН ГРАНИЦА НАШЕ ЗЕМЉЕ ОВО ГРАЂЕВИНСКО ПРЕДУЗЕЋЕ ИЗВЕЛО ЈЕ РАДОВЕ НА БРОЈНИМ ИНДУСТРИЈСКИМ, ЈАВНИМ, СТАМБЕНИМ И ДРУГИМ ОБЈЕКТИМА.

ГРАЂЕВИНСКО ПРЕДУЗЕЋЕ „РАДНИК“ ДОБОЈ СКОРО ДЕСЕТ ГОДИНА ИЗВОДИ РАДОВЕ НА ПОДРУЧЈУ ОПШТИНЕ БУДВА. НА ЗАХТЈЕВ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА И У САРАДЊИ С НЈИМА, ОВА РАДНА ОРГАНИЗАЦИЈА ИЗГРАДИЛА ЈЕ КОМПЛЕТНО СТАМБЕНО НАСЕЉЕ ПОТКОШЉУН И ВИШЕ ДРУГИХ ОБЈЕКАТА, ТЕ ЈЕ НА ТАЈ НАЧИН УСПЈЕШНО УЧЕСТВОВАЛА У РЈЕШАВАЊУ ЖИВОТИХ ПИТАЊА РАДНИХ ЉУДИ ОВЕ ОПШТИНЕ.

СВИМ ТРУДБЕНИЦИМА И НАШИМ ГРАЂАНИМА НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАМО НАСТУПАЈУЋЕ ПРАЗНИКЕ

ГП „Радник“ изводи завршне радове на новој стамбеној згради

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА ОПШТИНЕ БУДВА

И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН СФР ЈУГОСЛАВИЈЕ

СА НАЈЉЕПШИМ ЖЕЉАМА ДА У БУДУЋЕМ РАДУ ПОСТИЖУ СВОЈЕ БОЉЕ РЕЗУЛТАТЕ У ИЗГРАДЊИ НАШЕ САМОУПРАВНЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ДОМОВИНЕ.

СВИМ НАШИМ РАДНИМ ЉУДИМА, ГРАЂАНИМА — КОРИСНИЦИМА НАШИХ УСЛУГА И ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАМО

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА ОПШТИНЕ БУДВА

И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН СФР ЈУГОСЛАВИЈЕ

СА НАЈЉЕПШИМ ЖЕЉАМА ДА НОВИМ РАДНИМ ПОБЈЕДАМА ОБИЉЕЖАВАЈУ СВЕ БУДУЋЕ ПРАЗНИКЕ

КОЛЕКТИВ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „С. М. ЉУБИША“ — БУДВА

ВЕЛИЧАНСТВЕНЕ ПРАЗНИКЕ НАШЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА БУДВЕ

И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН СФРЈ

СРДАЧНО ЧЕСТИТАМО СВИМ НАШИМ ГРАЂАНИМА, РАДНИМ ЉУДИМА И СВОЈИМ ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА

ХТП „МОНТЕНЕГРО ТУРИСТ“ ООУР БУДВА

УЗ НАЈЉЕПШЕ ЖЕЉЕ ДА ВЕЛИЧАНСТВЕНЕ ПРАЗНИКЕ НАРОДНЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА ОПШТИНЕ БУДВА

И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН СФР ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДОЧЕКУЈУ И ПРОСЛАВЕ СА НОВИМ РАДНИМ ПОБЈЕДАМА, ЧЕСТИТАМО ОД СВЕГ СРЦА ТА СЛАВЉА ОСЛОБОДИЛАЧКЕ БОРБЕ СВИМ НАШИМ ТРУДБЕНИЦИМА, ГРАЂАНИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА

САМОУПРАВНА ИНТЕРЕСНА ЗАЈЕДНИЦА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

САМОУПРАВНА ИНТЕРЕСНА ЗАЈЕДНИЦА ЗА КУЛТУРУ И НАУКУ И САМОУПРАВНА ИНТЕРЕСНА ЗАЈЕДНИЦА ЗА ФИЗИЧКУ КУЛТУРУ — БУДВА

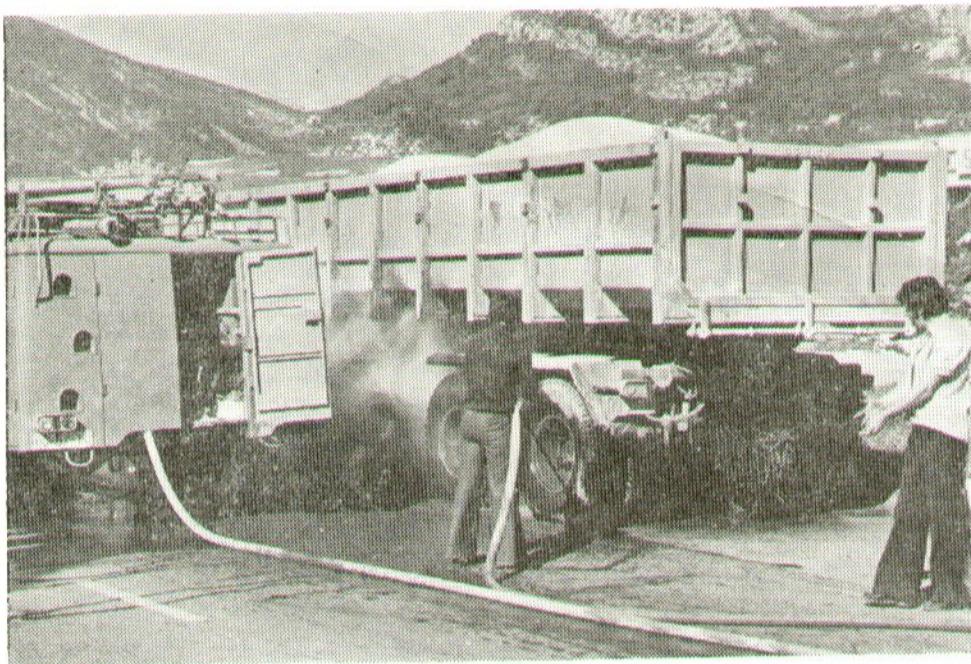
КОЛЕКТИВ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „МИРКО СРЗЕНТИЋ“ — ПЕТРОВАЦ

ЧЕСТИТА СВИМ СВОЈИМ УЧЕНИЦИМА, РАДНИМ ЉУДИМА, ГРАЂАНИМА НАШЕ ОПШТИНЕ, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА ОПШТИНЕ БУДВА

И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН НАШЕ ДОМОВИНЕ

КАО И УВИЈЕК У ПРАВИ ЧАС: ДА И ОВОГ ПУТА ПРОТИВПОЖАРНА СЛУЖБА НИЈЕ БИЛА АЖУРНА, КАМИОН СА ПРИКОЛИЦОМ ПЉЕВАЉСКОГ „ПРЕВОЗА“ ИЗГОРИО БИ НА ЈАДРАНСКОЈ МАГИСТРАЛИ У БУДВАНСКОМ ПОЉУ

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА ОПШТИНЕ БУДВА

И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН НАШЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ДОМОВИНЕ

ЧЕСТИТАМО ОД СВЕГ СРЦА СВИМ НАШИМ ТРУДБЕНИЦИМА ГРАЂАНИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА

КОЛЕКТИВ ЦЕНТРА ЗА ПРОТИВПОЖАРНУ ЗАШТИТУ — БУДВА

YUGOTOURS

Putnička agencija preduzeća
GENERAL EXPORT
OOUR GENEX TURIST
82000 Budva, B. Jovanovića b.b.
Telefoni: (082) 82-115 i 82-001
Telex: 61102

НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТА СВИМ РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА НАШЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ДОМОВИНЕ, ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И РАДНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА ОПШТИНЕ БУДВА

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН НАШЕ РЕПУБЛИКЕ

УЗ НАЈИСКРЕНИЈЕ ЖЕЉЕ ДА У БУДУЋЕМ РАДУ ПОСТИЖУ СВЕ ВЕЋЕ УСПЈЕХЕ

YU
*INVESTICIONA BANKA
TITOGRAD*
FILIJALA BUDVA

ОБАВЉА ПОСЛОВЕ КРЕДИТИРАЊА ПРИВРЕДЕ И СТАНОВНИШТВА ДИНАРСКЕ И ДЕВИЗНЕ ШТЕДЊЕ, ДЕВИЗНИХ И ЖИРО РАЧУНА, ОТКУПА СТРАНИХ СРЕДСТАВА ПЛАЋАЊА, ИСПЛАТЕ ЛИЧНИХ ДОХОДАКА ПРЕКО ШТЕДНИХ КЊИЖИЦА ИТД.

ФИЛИЈАЛА ОБАВЉА УСЛУГЕ РАДНИМ ДАНИМА У ДВИЈЕ СМЈЕНЕ ПРЕКО ЦИЈЕЛЕ ГОДИНЕ

*
СВИМ КОМИТЕНТИМА, ШТЕДИШАМА, ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА, КАО И СВИМ ГРАЂАНИМА НАШЕ РЕПУБЛИКЕ ЧЕСТИТАМО ВЕЛИКЕ РЕВОЛУЦИОНАРНЕ ПРАЗНИКЕ

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА

И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН СФР ЈУГОСЛАВИЈЕ

КОЛЕКТИВ БИП ИНДУСТРИЈА ПИЋА И БЕЗАЛКОХОЛНИХ ПИЋА — БЕОГРАД ООУР КОМЕРЦТРАНС ЈУР ПРОДАЈНИ ЦЕНТАР БУДВА
НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАМО ПРЕДСТОЈЕЋЕ ПРАЗНИКЕ НАШЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА

И

29. НОВЕМБАР ДАН РЕПУБЛИКЕ

СВИМ НАШИМ ТРУДБЕНИЦИМА, САВЕЗУ БОРАЦА НАРОДНО - ОСЛОБОДИЛАЧКОГ РАТА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОСНОВНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА, ГРАЂАНИМА ОПШТИНЕ БУДВА, ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА И ПОТРОШАЧИМА НАШИХ ПРОИЗВОДА

УСКОРО!
НОВИ
ОСВЕЖАВАЈУЋИ
НАПИЦИ
ИЗ BIP-a

TONIC WATER
GRAPEFRUIT
BITTER ORANGE
BITTER LEMON
ORANGE ANANAS

СВИМ НАШИМ РАДНИМ ЉУДИМА, ГРАЂАНИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА СА ПОДРУЧЈА НАШЕ ОПШТИНЕ НАЈИСКРЕНИЈЕ ЧЕСТИТАМО НАСТУПАЈУЋЕ ПРАЗНИКЕ

**22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА НАШЕ ОПШТИНЕ
И**

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН НАШЕ РЕПУБЛИКЕ

УЗ НАЈСРДАЧНИЈЕ ЖЕЉЕ ДА СВАКОЈ ГОДИШЊИЦИ ПРАЗНИКА НАШЕ ОСЛОБОДИЛАЧКЕ БОРБЕ И РЕВОЛУЦИЈЕ ПРИДРЖУЈУ ВЕЛИЧАНСТВЕНА СЛАВЉА РАДНИХ ПОБЛЕДА НА СВИМ ПОЉИМА СТВАРАЛАШТВА

**КОЛЕКТИВ ЈЕЧИЛИШТА РВИ „ЛУЧИЦЕ“
ПЕТРОВАЦ НА МОРУ**

СВОЈИМ ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА — ПОТРОШАЧИМА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ, РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА — ОД СВЕГ СРЦА ЧЕСТИТАМО ПРАЗНИКЕ ОСЛОБОДИЛАЧКЕ БОРБЕ И НАРОДНЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

**22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА НАШЕ ОПШТИНЕ
И**

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН НАШЕ ДОМОВИНЕ

УЗ НАЈИСКРЕНИЈЕ ЖЕЉЕ ДА ВЕЛИЧАНСТВЕНА СЛАВЉА РЕВОЛУЦИОНАРНЕ БОРБЕ НАШИХ НАРОДА И НАРОДНОСТИ ПРАЗНУЈУ ЗАЈЕДНО СА НОВИМ РАДНИМ ПОВЈЕДАМА ИЗВОЈЕВАНИМ У БОРБИ ЗА БОЉИ И ЈЕПШИ ЖИВОТ

**КОЛЕКТИВ ООУР ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА
— БУДВА**

Стамбене зграде у Будви

ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА, НАШИМ ГРАЂАНИМА И ТРУДБЕНИЦИМА НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАМО ВЕЛИКЕ ПРАЗНИКЕ ОСЛОБОДИЛАЧКЕ БОРБЕ И РЕВОЛУЦИЈЕ

**22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА НАШЕ ОПШТИНЕ
29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН СФР ЈУГОСЛАВИЈЕ**

УЗ НАЈЉЕПШЕ ЖЕЉЕ ДА У ИЗГРАДЊИ НАШЕ САМОУПРАВНЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ДОМОВИНЕ ПОСТИЖУ СВЕ ВЕЋЕ РАДНЕ ПОВЈЕДЕ

КОЛЕКТИВ КОМУНАЛНО-СТАМБЕНОГ ПРЕДУЗЕЋА

- ООУР ЗА ИЗГРАДЊУ И ОДРЖАВАЊЕ СТАНОВА
- ООУР ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА
- ООУР КОМУНАЛНЕ СЛУЖБЕ
- БИРО ЗА УРБАНИЗАМ И ПРОЈЕКТОВАЊЕ
- РАДНА ЗАЈЕДНИЦА ЗАЈЕДНИЧКЕ СЛУЖБЕ

Нова улица у Будви

МЈЕСНА ЗАЈЕДНИЦА БУДВА I
МЈЕСНА ЗАЈЕДНИЦА БУДВА II
МЈЕСНА ЗАЈЕДНИЦА БЕЧИЋИ
МЈЕСНА ЗАЈЕДНИЦА СВЕТИ СТЕФАН
МЈЕСНА ЗАЈЕДНИЦА ПЕТРОВАЦ

НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАЈУ СВИМ НАШИМ ГРАЂАНИМА, РАДНИМ ЈУДИМА, ГОСТИМА, ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА

ВЕЛИКЕ ПРАЗНИКЕ ОСЛОБОДИЛАЧКЕ БОРБЕ И НАРОДНЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА ОПШТИНЕ БУДВА

И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН СФР ЈУГОСЛАВИЈЕ

УЗ НАЈИСКРЕНИЈЕ ЖЕЉЕ ДА ПОСТИЖУ СВЕ ВЕЋЕ УСПЈЕХЕ У ИЗГРАДЊИ НАШЕ САМОУПРАВНЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ДОМОВИНЕ

Рађање једне школе

СВАКА ОД ОВЕ ТРИ ФОТОГРАФИЈЕ представљају причу за себе, а све скупа илустрација су једног напора који се, припреман годинама, налази пред, надамо се, скорим остварењем.

Неколико десетина генерација дјечака и дјевојчица научило је прва слова у прилично неудобним одјељењима — ученицима бивше аустријске касарне (слика лево). Многи од тих некадашњих малишана, који су се одавде запутили у живот и стекли највећа академска звања и титуле, са љубављу се сјећају часова проведених у неудобним клупама и, зависно од годишњег доба, у заштитивим или незагријаним просторијама.

Одавно очигледан, проблем школског простора годинама није рјешаван — не због неразумевања надлежних, већ због недостатка финансијских средстава. Најзад су прије неколико година на наваљивање ученика одржани зборови на којима је одлучено — из средстава самодоприноса градићемо школу. Не дуго потом урађен је пројекат и 13. јула ове године, др Божидар Ивановић, републички секретар за просвјету, културу и науку, на голој ледини положио је камен темељац (слика у средини). Одмах потом почела је да се гради нова школа (слика десно). Радове изводе „Енергопројект“ из Београда ООУР архитектура и урбанизам и ГИК „Рад“ из Бијељине у пословно-техничкој сарадњи.

У СЛИЦИ И РИЈЕЧИ

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА ОПШТИНЕ БУДВА

И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН СЛОБОДНЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

СА НАЈИСКРЕНИЈИМ ЖЕЉАМА ДА ПОСТИЖУ СВЕ ВЕЋЕ УСПЈЕХЕ У РАДУ

КОЛЕКТИВ „ЕНЕРГОПРОЈЕКТА“ — БЕОГРАД
— ООУР АРХИТЕКТУРА И УРБАНИЗАМ

ЕНЕРГОПРОЈЕКТ

Знак:

Datum:

СВИМ НАШИМ РАДНИМ ЈУДИМА И ГРАЂАНИМА, СВОЈИМ ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНIZАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА ЧЕСТИТАМО

ОСНОВНА ЗАЈЕДНИЦА ЗДРАВСТВЕНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ РАДНИКА И ЗЕМЉОРАДНИКА
И
САМОУПРАВНА ИНТЕРЕСНА ЗАЈЕДНИЦА СОЦИЈАЛНЕ И ДЈЕЧЈЕ ЗАШТИТЕ БУДВА

ОД СВЕГ СРЦА ЧЕСТИТАЈУ СВИМ НАШИМ ТРУДБЕНИЦИМА ГРАЂАНИМА НАШЕ ОПШТИНЕ, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОСНОВНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА НАСТУПАЈУЋЕ ПРАЗНИКЕ

22. НОВЕМБАР — ДАН ОСЛОБОЂЕЊА БУДВАНСКЕ ОПШТИНЕ

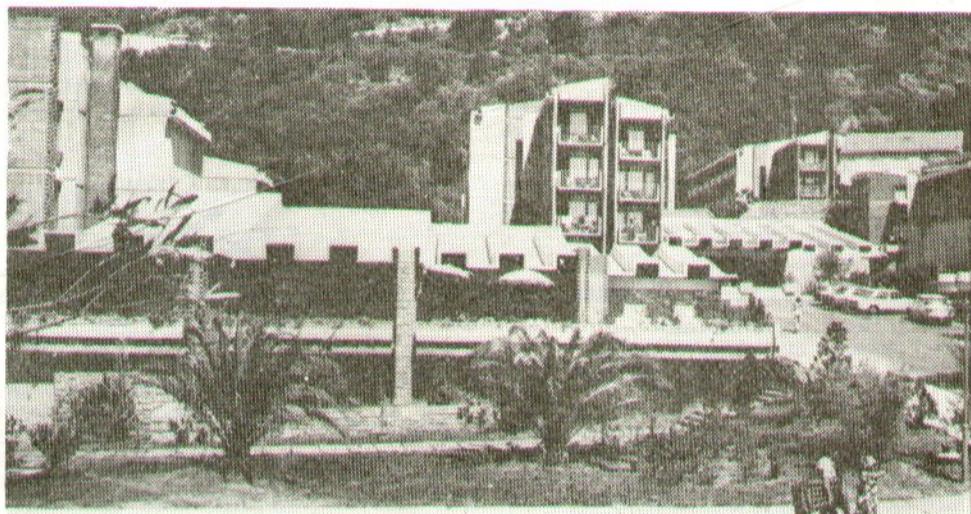
И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН САМОУПРАВНЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

СА НАЈИСКРЕНИЈИМ ЖЕЉАМА ДА СЛАВИМО ОСЛОБОДИЛАЧКЕ БОРБЕ И НАРОДНЕ РЕВОЛУЦИЈЕ ПРИДРУЖУЈУ ПРАЗНИКЕ НОВИХ РАДНИХ ПОБЈЕДА

Базен у Светом Стефану

Кастел — Ластва

СВИМ РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА НАШЕ ОПШТИНЕ НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАМО ВЕЛИКЕ ПРАЗНИКЕ ОСЛОБОДИЛАЧКЕ БОРБЕ И НАРОДНЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

22. НОВЕМБАР — ТРДЕСЕТДРУГУ ГОДИШЊИЦУ ЖИВОТА У СЛОБОДИ

И

29. НОВЕМБАР — РОЂЕНДАН САМОУПРАВНЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Ново стамбено насеље у Будви изградило је добојско предузеће „Радник“

УЗ НАЈЉЕПШЕ ЖЕЉЕ ДА У БУДУЋЕМ РАДУ ПОСТИЖУ ЈОШ ВЕЋЕ РЕЗУЛТАТЕ И РЕВОЛУЦИОНАРНИМ ПРАЗНИЦИМА ПРИДРЖУЈУ СЛАВЉА НОВИХ, РАДНИХ ПОБЛЕДА

ОПШТИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА ССРН
ОПШТИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА СК
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ
ОПШТИНСКИ ОДБОР СУБНОР
ОПШТИНСКО ВИЈЕЋЕ САВЕЗА СИНДИКАТА
САВЕЗ РЕЗЕРВНИХ ВОЛНИХ СТАРЈЕШИНА
ОПШТИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА САВЕЗА СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ОМЛАДИНЕ
КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА ДРУШТВЕНУ АКТИВНОСТ ЖЕНА

Тридесетогодишњица ослобођења наше општине, 22. новембра 1974., обиљежена је значајним подухватом. Тога дана је другарица Вукица Бечић положила камен темељац згради дјечјег вртића (на слици лево), који је, на радост многих малишана, прије неколико мјесеци довођен (на слици десно) и одмах „усељен“. Свечаност није одржана тим поводом, већ је остављена да се њоме увеличе славље тридесет и друге по реду годишњице од када су борци Народноослободилачке војске Југославије пратјерили окупатора и његове слуге и доносили слободу у овај крај. Вртић ће носити име познате партизанке Љубице Јовановић — Маше, која је свој живот жртвовала за срећније дјетинство и младост будућих.

В. Р.

Од камена темељца до крова

Спорт у будванској општини није више „пасторче“ — он се развија у складу са самоуправним споразумима у области физичке културе, окупљајући све већи број младих у школама, радним колективима, градским или притрадским насељима. Једноставно „побјело се из мртвила“, како рекоше на једном састанку посвећеном развоју физичке културе, које је нашу комуну, када је упитана спортички живот, карактерисало го тово цијелу деценију. Из дана у дан је више нових спортичких организација, а тиме и младих спортиста; граде се (мада још увијек не дољно) и спортски терени; Будва је домаћин бројних спортичких манифестација ре публичког, па и савезног значаја. Но, још дosta тога остаје да се уради како би физичка култура добила у масовности, како би аматеризам био онакав каквог траже закони у нашој физичкој култури, како би спорт продирао у радне колективе и како би било што више објекта намењених спорту и рекреацији.

Као и ранијих година — у центру пажње фудбал

Покушајемо да сумирамо овогодишње резултате и сагледамо шта се у будванском спорту дogađalo.

Као и ранијих година, у центру пажње био је фудбал. Иако смо просторно једна од најмањих црногорских општина, у Петровцу Светом Стефану и Будви постоје три фудбалска клуба, која су ове године постигле запажене резултате. Представници у Црногорској лиги „Могрен“ и „Петровац“ с дosta успјеха наступају у овом такмичењу. У сезони јесен 1975 — прољеће 1976. Будвани су заузели четврто место, што представља највећи успјех у историји њиховог клуба. Тринаест по бједа, осам неријешених игара и девет пораза, плод су, слагања свих играча и чла нова управе.

„Петровац“ је, такође, обрадовао своје навијаче. Све до пред крај првенства играчи овог тима били су у промјенијивој форми, а тзви су били и резултати. Нарочито је био лош старт у прољећном дијелу првенства, па се тим дugo времена борио за опстанак у лиги, да би при крају заиграо као препорођен и осигурао место међу најбољим тимовима наше Републике.

„Милочер“, који се такмичи у каторском фудбалском подсавезу, овог прољећа је толико лоше играо да је на крају завршио на по следњем месту.

У новој првенству сва три фудбалска клуба стартовала су изванредно и ово је најплоднија јесен фудбала у нашој комуни. „Могрен“ је у самом врху табеле, „Петровац“ је одмах уз њега, а у каторском подсавезу „Милочер“ је све изненадио игра

ОСТАЈЕ ЈОШ ДОСТА ДА СЕ УРАДИ НА ИЗГРАДЊИ ОБЈЕКАТА НАМИЈЕЊЕНИХ СПОРТУ И РЕКРЕАЦИЈИ КАКО БИ ФИЗИЧКА КУЛТУРА ДОБИЛА У МАСОВНОСТИ И ПРОДРЛА У РАДНЕ КОЛЕКТИВЕ, ШКОЛЕ И ОМЛАДИНСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

ма и резултатима и налази се, такође, на самом врху првенствене таблице.

Кошарка, пливање, ватерполо

Пливање и ватерполо, некада спортиви број један у овој комуни, на путу су да поврате старију славу. Истински, Будва још увијек нема свог представника у ватерполо лиги Црне Горе, али ће га у најскорије вријеме добити. Наиме, на првенству Црне Горе у ватерполу за пионире, које је током августа одржано у Херцег-Новом, „Будва“ је освојила треће место, одмах иза реномираних екипа „Јадрана“ и „Котора“ и тако направила највеће изненаде на овом турниру.

И млади пливачи постigli су на републичким такмичењима изванредне резултате, подједнако у мушки и женској конкуренцији, што указује на лијепу перспективу овог спорта у нашој комуни.

Кошаркаши „Могрен“ су марљиви, али још не могу постasti чланови републичке лиге. Овај врло млади колектив већ је био домаћин једног квалификационог турнира за улазак у републичку лигу, где није постигао већи успјех, али се показао као одличан организатор. Пошто ће, како смо обавијешти, ускоро доћи до формирања зоне за Црногорско приморје, „Могрен“ ће се у њој такмичити. Радуловић, Стешевић, Стругар, Мрвљевић, Гиговић, Куљача Бојковић, Вукотић и остали интензивно се припремају, вježbajući готово свакодневно на игралишту код Словенске плаже. И кадети овог тима су веома марљиви и 6. и 7. новембра наступили су на првенству Црне Горе. Највећу тешку приčinjavaju тим кошаркаши немају тренера, па се у најскорије вријеме мора нешто предузети како би им се обезбиједио учитељ.

Спортски риболов стагнира

Један од највећих овогодишњих успјеха будванског спорта је свакако изванредан пласман чланова болнинг клуба „Могрен“ који су на првенству државе, одржаном почетком октобра у Јулањи, успјели да изборе треће место. Никчевић, Радован, Калезић, Бикановић, Јановић и Солујић су, такође, без тренинга и припрема, постигли запажен успјех, што говори да овом младој спортичкој дисциплини треба посветити више пажње. Будва је, чак, и кандидат за наредно државно првенство, па је и то разлог више да се окренемо овом спорту.

Шах у нашој комуни спада међу најпопуларније игре, мада му поклањамо мало

пажње. У Бечићима је током маја одржано екипно првенство општине, које је окупило велики број такмичара, а „Приморске новине“ су 13. јула биле покровитеље екип ног и појединачног првенства општине у брзопотезном шаху, на коме је тријумfovала екипа Мјесне јединице Будва II. И један и други турнир показали су да у Будви, Петровцу и Светом Стефану има неколико врло талентованих шахиста и да би оснивање клуба у Будви било неопходно. Крсто Марковић, Стево Ђановић, Милivoје Никчевић и други шахисти доста обећавају, а прије свих др Митар Љубишић који је ове године једини представљао нашу општину на првенству Црне Горе у Титову.

Спортски риболов нешто стапнија у односу на ранији период, мада Будва има доста добрих риболоваца који су наступали на републичким и државним првенствима, и то с великим успјехом. Ове сезоне је на Школу одржано и републичко првенство у удичарењу и Будвани су били одлични организатори, али, нажалост, не и такмичари.

Школе — расадници талената

Посебно инспресионирају најмлађи спортисти наше комуни. Основна школа „Стефан Митров Љубишић“ у Будви у ствари је расадник талената у свим спортичким гранама, а слично је и с најмлађима у петровачкој школи. Гимнастичари из будванске школе већ годинама се налазе међу најбољима у Црној Гори, а тако је било и на овогодишњем првенству у Котору. Будвани пионире постали су најбољи у Републици, освојивши 110,50 бодова, а иза њих су остали пионире Никшића, Титограда и других градова.

Школа има одличне пливаче, кошаркаше, рукометаше, а тркачи су на кросевима показали велике вриједности. Весна Рајковић је, речимо, изузетан талент, па ће учествовати на великим кросевима које организују „Борба“ и „Политика“.

Највећа болжа су спортски терени. Будва је добила квалитетан фудбалски терен, али зато су Петровац и Свети Стефан без игралишта које би одговарало такмичарским условима. Будви недостаје затворена сала у којој би наступали кошаркаши и евентуално рукометаши, а чема није просторија за стони тенис и шах. Резултати које постижу основници управо су феноменални, када се има у виду да основна школа нема фискултурне дворане.

Како сазнајемо, много тога ће бити ријешено изградњом новог школског центра (радови на њему су у току)

започети радови на изградњи пливачког базена, али још увијек нијесу приведени крају, највероватније због недостатка средстава.

На крају бисмо истакли да је Самоуправна интересна заједница за физичку културу веома добар организатор неколико спортичких манифестација координатор акција у спортичком животу комуни и поборник здравих односа у физичкој култури.

Саво Грегорић

ЗДРАВСТВЕНО ПРОСВЕЋИВАЊЕ

Реуматска грозница

Ниједна болест која се јавља у детинству и младости није толико судбиносна за цији живот оболјелих лица, као што је то реуматска грозница. Она је праћена актумом запаљењем зглобова пролазног карактера које не оставља на зглобовима никакве посљедице. Оно што се код ове болести сматра као судбиносно јесте реуматско оболење срца. Трајне посљедице су „срчане мане“, односно оштећења на срчаним залисцима, која су најчешћи узрок инвалидитета код младих особа. Сматра се да је преко 50% свих срчаних оболења реуматског поријекла, па је јасно зашто је реуматска грозница тако озбиљно оболење.

Настанак ове болести је повезан са актумом запаљењем крајника и ждијела које изазива једна врста бактерије, тзв streptococcus hemoliticus групе А. У ствари, без актуме стрептококске инфекције грла нема ни реуматске грознице. Карактеристика инфекције је и у томе што ове бактерије нијесу непосредни узрочник реуматске грознице, већ оне саме својим присуством сензibiliziraju организам, односно чине га преосјетљивим и тиме омогућују појаву овог тешког оболења. Реуматска грозница јавља се као позна манифестија ове инфекције и то тек послиje једног периода у коме више нема знакова основног оболења пошто је ангински већ пропша. Болест се, значи, развија подмукло и у томе је највећа њена опасност. Зато познавање околности оболијевања од реуматске грознице представља основ профилаксе. Борба против болести подразумијева, прије свега, лијечење стрептококне ангине, па се код оболења грла увијек треба посавјетовати са лекаром. Најбољи лијек је пеницилин који уништава и искорењује из организма хемолитичке стрептококе. Ако нека особа не подноси пеницилин због алергије онда треба узимати неки од антибиотика широког спектра, најбоље еритромицин. Лијечење пеницилином, односно антибиотицима траје десет дана, па с њиховим узимањем никако не треба престати раније.

Само ако се болест на вријеме открије и најнергичније лијечи, могуће је спријечити и сузбићи реуматске промјене на срцу. Опасност се састоји и у томе што се ова болест може повратити, а њени рецикливи врло су опасни за већ оболјело срце, јер сваки доводи до погоршања створених промјена на њему. Поновна инфекција код дјеце школског узраста може се јавити у току првих пет година, па послиje прележане актуме реуматске грознице, у циљу заштите оболјелог од поновне стрептококске инфекције, треба давати такозване заштитне инјекције — депо пеницилином — које се дају сваке три до четири недеље.

Од значаја за сузбијање болести су неке општепрвеничне мјере. Треба знати да нехитијенски становници имају утицај да се болест чешће јавља, па лично хигијени треба посветити посебну пажњу. Оболјеле од стрептококне инфекције треба изоловати а болесну дјецу не треба слати у школу, пошто се контактне инфекције најчешће јављају код школске дјеце, као и у војним јединицама. Треба се што више одмарати и чувати од прехладе, јер замор и прехлада представљају одлучујуће факторе за настанак реуматске грознице. Повољни климатски услови значајни су за сузбијање рециклива од ове болести, па се дјеци послиje прележане актуме не реуматске грознице, преоручује климатско лијечење у брдима и на приморју, где влада топла и сува клима.

Др Војислав Франичевић